

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΤΟΣ Ε' ΦΥΛΛΟ 56 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1982

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ 21

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Ο ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

Πέρασε και τό φετεινό καλοκαίρι του 1982. Όπως στά προηγούμενα χρόνια, έτσι και φέτος χαρήκαμαν τά καθιερωμένα καλοκαιρινά πανηγύρια στά διάφορα χωριά του Ζαγοριού μας, πού έγιναν με μεγάλο κέφι και πατριωτικό ένθουσιασμό. Μεγάλη πάλη επιτυχία σημείωσαν και φέτος οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, γιά τίς οποίες φορείς ήταν διάφορα σωματεία, αδελφότητες και Ζαγορίσιοι σύλλογοι. Μαζί με όλον τόν άλλο κόσμο είμαι υποχρεωμένος νά σημειώσω πώς καμάρωσα και χάρηκα από τό βάθος τής καρδιάς μου τά

ΚΩΣΤΑ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗ

γιορταστικά αυτά ξεφαντώματα, στά όποια είχαν ικανοποιητική συμμετοχή και τά νιάτα του Ζαγοριού. Έκφράζω τήν εύχή ν' απολαύσουμε και τό καλοκαίρι του 1983 τέτοιες πανηγυρικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις με πιά ζωηρό τόνο και με πιά μεγάλη επιτυχία.

Όλο όμως αυτό τό Ζαγόρι: ο πλήθος —σώστό μελισσολόι— πού πέρασε γιά λίγο καιρό στά χωριά μας με τίς πρώτες φθινοπωρινές συνεφές, μάς έφυγε πάλι, ό καθένας φρόντισε νά βρεθεί έγκαιρα και πάλι στη δουλειά του, μακριά από τό Ζαγόρι, συναποκομίζοντας τίς καλές εντυπώσεις από τή λιγόχρονη παραμονή του στον τόπο μας, πού πολύ σωστά, χαρακτηρίζεται σάν «παραδεισένιος κήπος».

Τό Ζαγόρι μας, όμως, αυτός ό «παραδεισένιος κήπος» αντικρύζει τώρα τό χειμώνα, από άποψη κόσμου, όχι όπως τόν περασμένο χρόνο, αλλά σέ χειρότερη κάπως κατάσταση. Σέ κάθε χωριό θά μείνουν τούς χειμωνιάτικους μήνες λιγότερα άτομα από πέρσι.

Κανένας Ζαγορίσιος συνταξιούχος, είτε του Δημάσιου, είτε άλλου Ταμείου, δέν επαναπατρίστηκε, ούτε πρόκειται νά επαναπατρίσσει στο χωριό του, παρά τήν παρότρυνση τής εφημερίδας μας γιά ένα τέτοιο πράγμα. Συμβουλή ή ούτοπιστική και, κατά συνέπεια, μάταιη.

Κανένας πάλι Ζαγορίσιος δέν έκανε, ούτε πρόκειται νά κάνει επένδυση χρημάτων δώδε από τό Μικσιέλι. Καμιά πρόθεση και σκέψη γιά ίδρυση κτηνοτροφικής μονάδας στο Ζαγορίσιο χώρο. Ούτε και καμιά σοβαρή σκέψη γιά κάποια προγραμματισμένη κατά επίσημο τρόπο δραστηριότητα γιά νά δημιουργηθεί μεροκάματο γιά όσους νέους θέλουν

νά παραμείνουν στά χωριά τους κ.λ.π. Η τάση γιά φυγή από τό Ζαγόρι είναι ζωηρά εκδηλη.

Μέσα στά φαινόμενα αυτής τής παρακμής και τής όχι ευχάριστης κατάστασης επισημαίνω πώς, ύστερα από τίς μεγάλες χαρές του καλοκαιριού με τά πανηγύρια και τίς εκδηλώσεις, θά ακολουθήσει ό βαθύς ψυχικός πόνος και ή πατριωτική θλίψη. Είμαι βέβαιος πώς τόν πόνο

νοιγμα κάποιου παράθρου γιά μελλοντική καλύτευση του τόπου μας. Είναι δυνατό νά μη συγκινηθεί κανένας διαβάζοντας τά τόσο ωραία πού γράφουν ό Κλ. Σπάρρας, ό Εύρ. Βουλόμενος, ό Στ. Στεργιάδης, ό Εύρ. Γιαννακός, ό Β. Δασκαλόπουλος, ό Κ. Κράλιος, ό Ι. Βακάμης, ό Γ. Τότσας και τόσοι άλλοι αγαπητοί Ζαγορίσιοι; Όλα αυτά τά άρθρα τους, καθώς είναι: αυτόντοτο,

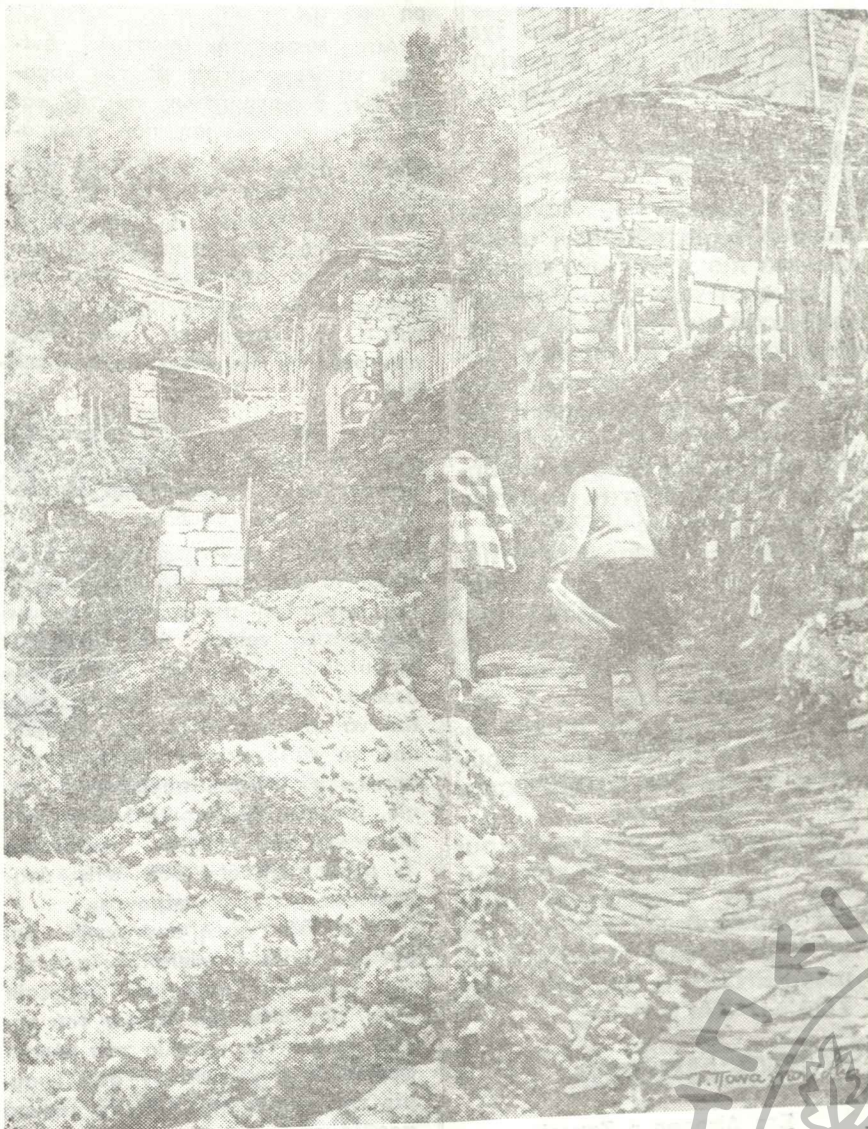
θέματα γράφονται συνεχόμενα έδώ και πέντε χρόνια, δέ λύθηκε άποτελεσματικά σχεδόν κανένα ζωτικό ζήτημα του Ζαγοριού μας. Και τούτο, γιατί, κατά τή δική μου, τήν ταπεινή άποψη, αποτελεί έκφραση άτομικών γνώμων. Δέ βρέθηκε ακόμα ό κατάλληλος αρμόδιος φορέας νά αξιολογήσει όλα αυτά τά θέματα και νά τά προβάλει σάν επίσημο γενικό αίτημα γιά θεραπεία τών καυτών αναγκών τής περιοχής. Νομίζω, πώς πρέπει νά δημιουργηθεί ένας τέτοιος φορέας πού νά λέγεται είτε σύνδεσμος, είτε ένωση, είτε έταιρία, είτε σύλλογος κ.λ.π. και πού νά αποτελέσει τή «συνισταμένη» τών ήθικών, πνευματικών, πολιτιστικών, και οικονομικών άκόμα δυνάμεων τών άπανταχού Ζαγορίσιων, όπου κι αν βρίσκονται αυτοί, είτε στο Ζαγόρι, είτε στα Γιάννινα, Αθήνα, Θεσσαλονίκη κ.λ.π.

Ό φορέας αυτός όπλισμένος με Πανζαγορίσιο κύρος, θά φροντίσει νά μελετήσει υπεύθυνα, άφού συγκεντρώσει τίς άπόψεις όλων τών πατριωτών και τίς αξιολογήσει και στή συνέχεια νά επιδιώξει με κάθε τρόπο τήν υλοποίηση τών αιτημάτων τής περιοχής. Ό φορέας αυτός θά ιεραρχήσει τίς ανάγκες του Ζαγοριού κατά τρόπο άντικειμενικό και ξενο πρós τούς τοπικούς συναισθηματισμούς και θά χωρίσει τά προβλήματα σέ δύο κατηγορίες: σ' εκείνα πού μπορούν νά λυθούν από μάς και μόνο τούς Ζαγορίσιους και γιά τά άλλα πού θά ζητηθεί με πλήρη άποδεικτικά στοιχεία ή Κρατική άρωγή.

Αλλιώς, νομίζω, όσα ωραία άρθρα κι αν γράφονται στις εφημερίδες, γιά πολλές δεκάδες χρόνια δέν θά μωρέσουν νά προωθήσουν με γρήγορο τρόπο τήν επίλυση τών προβλημάτων του Ζαγοριού.

Η γνώμη μου είναι πώς πρέπει νά καταβληθεί τό συντομότερο προσπάθεια γιά τή δημιουργία του φορέα, πού προτείνουμε γιά νά καταπιαστεί με τό έργο, του οποίου τά περιγράμματα επισημάνουμε.

Θά ήθελα πάντως πάλι στο ζήτημα αυτό νά δημιουργηθεί σχετικός διάλογος, γιατί πιστεύω πώς ό διάλογος, όταν διεξάγεται με ειλικρίνεια και ήρεμο τρόπο, ωφελεί πάντοτε. Δέν θά δυσχεραστήθω, αν διαπιστωθεί από τό διάλογο, πώς έγώ βρίσκομαι σέ στραβό δρόμο και υπάρχουν άλλες άποψεις πιά αποτελεσματικότερες. Αρκεί νά γίνει κάτι γιά τό καλό του τόπου μας.



αυτόν πού νοιώθουμε όσοι μένουμε μόνιμα στο Ζαγόρι, τόν νοιώθουν πολλοί πατριώτες μας και συμμερίζονται τή θλίψη μας.

Με μεγάλο πάλι ενδιαφέρον και προσοχή παρακολουθώ όλα όσα γράφονται στην εφημερίδα «Τό Ζαγόρι μας», αναπτυξιακά θέματα και ωραίες μελέτες γιά τά αίτια τής παρακμής και του μαρασμού, από έκλεκτούς συμπατριώτες. Αξίζουν θερμάτα συγχαρητήρια και ό δικαίος πατριωτικός έπαινος σ' όλους αυτούς τούς Ζαγορίσιους, γιατί ή προσπάθειά τους άποβλέπει στο ά-

στοχεύουν πρós τή θεραπεία του κακού. Όλα καλογραμμένα, καλοεγισμένα, αντιπροσωπεύουν πάντοτε πατριωτικό ενδιαφέρον και είναι αξιόπρόσεχτα.

Όμως ό ένθουσιασμός πού με διακατέχει από τό περιεχόμενο τών δημοσιευόμενων άρθρων, μετριάσσεται από τό αποτέλεσμα. Τά νά γράφονται τόσο ωραία πράγματα γιά τά καυτά θέματα του Ζαγοριού μας, δέν συντελεί μόνο του στο νά επιτύχουμε εκείνα πού στοχεύουμε. Αυτό γίνεται κατάδηλο, αν εξετάσουμε με προσοχή, πώς ενώ τέτοια

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΛΑΘΕΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Διαβάσαμε ότι:
1) «Υπογράφηκε από το Νομάρχη κ. Χρήστο Μαρτίνη η απόφαση κατανομής σε κοινότητες του αποθεματικού...».
Οι πιστώσεις που δόθηκαν είναι:

● ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΖΑΓΟΡΙ: Μηδέν
● ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΡΙΣΤΗ: Αποπεράτωση υδρομέτρησης (συμ)μού ΒΙ-ΚΟΥ δρχ. 110.000.
● ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΙΣ ΖΑΓΟΡΙ: Μηδέν
● ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΡΑΒΕΝΙΑ: Κατασκευή ομβροδεξαμενής δρχ. 300.000.
● ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΣΤΑΝΩΝΑΣ: Αποπεράτωση κοινοτικού γραφείου δρχ. 250.000.
ΤΡΙΣΤΕΝΟ: Αποπεράτωση πνευματικού κέντρου δρχ. 50.000.

ΕΛΑΤΗ: Αποπεράτωση κοινοτικού ξενώνα δρχ. 200.000.

2) «Από τους πόρους του ΕΤΕΡΠΣ θα διατεθούν από το ΥΧΟΠ» «που επιδοτούνται ύστερα από σχολαστική μελέτη των προτάσεων».

Οι πιστώσεις που θα δοθούν: Κήποι δρχ. 200.000 Τσεπέλοβο δρχ. 300.000 Από τους δημοσιευθέντες πίνακες θα δώσουμε μερικούς δικούς μας αριθμούς.

ΠΡΩΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ: Από τις 70 κοινότητες που χρηματοδοτήθηκαν στο Ζαγόρι δόθηκαν μόνο σε 5. Αναλογία στις 14 μία και από τα 15 εκατομμύρια δόθηκαν στο Ζαγόρι μόνο 900.000. Αναλογία στα 16 ένα.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ: Από τις 39 κοινότητες που ενισχύθηκαν μόνο δύο ανήκουν στο Ζαγόρι. Αναλογία στα 20 ένα και από τα 18,5 εκατομμύρια δόθηκαν στο Ζαγόρι μόνο 500.000. Αναλογία στα 37 ένα.

Δεδομένου ότι τα 44 χωριά του Ζαγοριού έχουν αναλογία 1 προς 8 στο σύνολο των κοινοτήτων του Νομού διαπιστώνεται ότι εξακολουθεί η Νομαρχία να υποβαθμίζει την ανάπτυξη του Ζαγοριού.

Δεν πρέπει δε να διαφεύγει ότι το Ζαγόρι κηρύχθηκε σε προτεραιότητα για την ανάπτυξη του εσωτερικού τουρισμού. Ή μήπως δεν ισχύει πλέον;

Δεν γνωρίζουμε τους λόγους της παραπάνω λαθεμένης κατανομής και πιστεύουμε ότι οι Ζαγορίσιοι θα θέλουν να τους μάθουν. Η Νομαρχία πρέπει να δώσει την εξήγηση που χρειάζεται.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ;

Τον προηγούμενο μήνα επιτέλους πραγματοποιήθηκε συντήρηση στο δρόμο προς Τσεπέλοβο. Όμως ο εργολάβος άφησε ακάλυπτες αρκετές λακούβες. Γιατί; Μήπως για να μεγαλώσουν και του χρόνου να χρειαστεί πολυδάπανη συντήρηση;

Και γιατί η επισκευή περιορίστηκε στον παραπάνω δρόμο και όχι και στους άλλους, ήπως ο δρόμος προς Κήπους — Νεγάδες; Μήπως επειδή θα έπρεπε να επισκευαστεί και το σημείο που καταστράφηκε από την εργολαβία ΛΕΦΑ και βέβαια δαπάναις του έπρεπε να επισκευαστεί;

Για τις επιπτώσεις που έχει η εγκατάλειψη στα αυτοκίνητα, δεν ενδιαφέρει κανείς;

★

ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Σε δρόμους του Ζαγοριού λείπει η σηματοδότηση ακόμη και στα πιο επικίνδυνα σημεία.

Και αντί να διατεθεί χρηματικό ποσό για την έστω και μερική κάλυψη της έλλειψης αυτής, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Συγκοινωνιών διέθεσε σοβαρό ποσό για να αντικαταστήσει τα υπάρχοντα σημάτα γιατί δεν ήταν σύμφωνα με τον τελευταίο Κ.Ο.Κ.

Το γιατί οι υπηρεσιακοί παράγοντες έκριναν ότι η αντικατάσταση των πινακίδων που ανέγραφαν το όνομα της κάθε κοινότητας με νεώτερες αντί να τοποθετηθούν σημάτα σε επικίνδυνα σημεία του οδικού δικτύου για να σωθούν ανθρώπινες ψυχές δεν κατορθώσαμε να το εξηγήσουμε.

Όπως δεν αντιληφθήκαμε γιατί αφαιρέθηκαν οι πινακίδες που είχαν τοποθετηθεί κατόπιν προσαθειών μας στις αρχές των οδικών αρτηριών, όπως ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ κ.ά.

★

ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

Στο Δίκροφο η Ζαγορίσια ευποία δώρισε στη Σχολική του Εφορεία το κτίριο του Παρθενώνιου.

Πα' όλο που το κτίριο ήταν κρατικό κανένα ενδιαφέρον το κράτος δε έδειξε με αποτέλεσμα να κινδυνεύει να καταρρεύσει.

Μερικοί χωριανοί συνεχίζοντας τη Ζαγορίσια παράδοση ενδιαφέρονται και προσπαθούν να το σώσουν για να τους χρημεύσει σαν πνευματικό κέντρο.

Παρακαλούμε τον κ. Νομάρχη και μες με τη σειρά μας να ενδιαφερθεί να γίνει τουλάχιστον η στέγη.

“Ένας ύμνος και μία εὐχή στους εμπνευστές και συνεργάτες της εφημερίδας „Τὸ ΖΑΓΟΡΙ μᾶς“

Σήμερα θα παρουσιάσουμε σε τούτο το σημείωμά μας ένα άναγνωσμα που αναφέρεται στις τοπικές μας εφημερίδες — «Τὸ Ζαγόρι μᾶς» ιδιαίτερα — για να εξάρουμε την πολύ καλή εντύπωση που με τὸ διάβασμά τους προκαλεί στο άναγνωστικό μας κοινό, τὸ οποίο περιμένει με λαχτάρα να πάρει τὸ καινούργιο φύλλο τῆς εφημερίδας και να εξαντλήσει τις στήλες του χωρίς καμιά διακοπή.

Γιατί ἡ εφημερίδα αὐτή είναι ἐκείνη που θὰ κάνει τὴν ἀνασύνδεση με τὴν περασμένη ζωὴ τοῦ τόπου και προσθέτει σ' αὐτὴ καινούργιες εἰκόνες, με τίς ὁποῖες ἐναλλάσσει — ἐπὶ τὸ συνδυεύτερο — τὴν παλιότερη ὄψη τῆς.

Αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἀποστολὴ ἀνέλαβε νὰ ἱκανοποιήσει με τὸν ὁμαθὸ τῶν παρατηρήσεων και τὴν κάθε λογὴ ἀνακοίνωση ποὺ ἀναγράφονται σπὸν ἐγχώριό τύπο οἱ ἀθόρυβοι δικαιοκνήτες τοῦ χῆτος και τοῦ σήμερα, μεταφέροντας κάθε φορὰ τὸ πλοῦσιο ἀπόσταγμα ἀπὸ τίς πολυάνθρωπες περασμένες γενιές τῆς περιοχῆς μας, ἐμπλουτισμένο και με καθετὶ τὸ διαφοροτικό, ποὺ τοὺς προσφέρει ἡ σύγχρονη πολυτάραχη ζωὴ.

Ἐτσι βλέπουμε ἐμεῖς οἱ ἀναγνώστες τὸν τοπικό μας αὐτὸ τύπο και μένουμε πολὺ βιωμένοι ἀπὸ τίς νοσταλγικὲς αὐτὲς συνδέσεις.

Γι' αὐτὸ ἀπαραίτητη μπαίνει ἡ ἀνάγκη νὰ παίρνουν μέρος σ' αὐτὴ τὴν ἀναγραφὴ περισσότεροι και με διαφορετικὴ τοπικὴ ὕψὴ ἐπιδέξιοι κοινδολοφόροι, ποὺ νὰ ἀντιπροσωπεύουν διαφορετικὲς προελεύσεις. Καὶ νὰ καταπίνονται με ἀπόψεις ποὺ νὰ καθρεφτίζουν διαφορετικὲς ἀπεικονίσεις, ὅπως, παράδοση, τοπία, μνημεῖα, και περιβάλλοντικὴ ἀποσφαίρα τοῦ τόπου, γενικώτερη ἢ μερικώτερη ἀπὸ ὅσα στις ἀνακοινώσεις αὐτὲς ἀναφέρονται.

Ἡ πλειάδα αὐτὴ συνταχτῶν και συνεργατῶν τῆς εφημερίδας μας τύτῃς προσφέρει πολὺτιμη ὑπηρεσία σπὴν ὑπόθεση τῶν κοινῶν τοῦ τόπου μας με τὴν ποικιλία τῶν πληροφοριῶν ποὺ χαράσσουν στίς γραμμές τῆς, καθὼς και με τὰ καυτὰ προβλήματα ποὺ θίγουν σ' αὐτὲς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ ξεχωρίσουν, θὰ τρυπήσουν και θὰ προσφερθοῦν ὅλοι τοὺς με τὴ συμμετοχὴ ποὺ θὰ κάνουν νὰ συντελέσουν κι αὐτοὶ στὴ λύση αὐτῶν τῶν προβλημάτων, φτάνει μόνο ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ νὰ εἶναι γενικώτερη και νὰ μὴ περιορίζεται στὰ ἴδια πάντοτε πρόσωπα. Τότε τὸ ἐνδιαφέρον και ἡ προσφορὰ θὰ εἶναι εὐρύτερη και πλουσιώτερη σὲ ἀποτελέσματα.

Γίνονται δὲ τότε φορεῖς και οἰκοδόμοι στὸ ἀνακαινιζόμενο αὐτὸ οἶ-

κοδόμημα ὁ ἅλος ποὺς με τίς θέσεις ποὺ ὁ καθένας τοὺς προβάλλει.

Με τὴν παροχὴ και τὴν παρουσία ἀπὸ αὐτοὺς περισσώτερων ἀφώρων διευρύνεται ὁ κύκλος στὰ προβλήματα ποὺ ἀναφέρονται, καθὼς και ἡ σχεδιαζόμενη ἐρευνα γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή τους, ποὺ τόσο εἶναι ἀναγκαῖα γιὰ μὴ ἐξουχιστικὴ ἐξέταση και γιὰ μὴ μόνιμη καὶ καρποφόρα ἀνταπόκριση.

Πόσα τέτοια προβλήματα δὲ βρίσκων ὕστερα ἀπὸ μὴ φροντισμένη και φωτισμένη ἐρευνα τὸν ἐπιβαλλόμενο χειρισμὸ γιὰ τὴ λύση τους.

Ἀπὸ τοὺς ἀναγινώστες τῆς εφημερίδας, εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι θὰ ἐπληθύνουν ἀνεκτίμητα ἱκανοποιητικὰ σχόλια και ἀπόψεις γιὰ τὴν πετυχημένη ἐκπαση στὰ παραπάνω προβλήματα.

Ἄς ἐπιτραπὲι και σὲ μᾶς νὰ πλέξουμε τὸν ἐπιβαλλόμενο ὕμνο στους σκαπανεῖς αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν, γιατί νομίζουμε ἀδιότατα πὺς αὐτὸ ταπεινάζει σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς πρωτεργάτες τῆς μεγάλης αὐτῆς σταυροφορίας, ποὺ δέχτηκαν νὰ ἐπαιμωθοῦν ἓνα τόσο βαρὺ φορτίο. Καὶ νὰ ἐκφράσουμε τὴν εὐχὴ οἱ συνεργάτες —ἀνταποκριτὲς τῆς εφημερίδας νὰ πολλαπλασιαστούν και νὰ φυτρώσουν σὰν τέτοιος ἀπὸ κάθε γωνιά τοῦ διαμερίσματος τοῦ Ζαγοριού, παίρνοντας μέρος στὸ τραπέζι τῆς συνταξῆς μισῆς Πανζαγορίσας πανδαισίας ἀπὸ συμπατριώτες.

Νέο Ἰωάννα Ἀπριλῆς 7-10-82
ΤΑΚΗΣ ΔΑΝΟΣ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τὸν ἀγαπητὸ μας γιὸ κι' ἀδελφὸ Δημήτριο Καραλή ἀπὸ τὸν ἑλαφὸ τοπο ποὺ πέτυχε ἐπὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θράκης, συγχαίρομε θερμὰ και τοῦ εὐχόμεθα σὲ πάντα νὰ εἶχει χαρὲς κι ἐπιτυχί.

Οἱ γονεῖς: Ἀριστόνο - Γιώργος
Τὰ ἀδελφία: Μιχαῆλης - Θόδωρος

ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΤΡΙΣΤΕΝΟΥ

- 1) Χρήστος Ράπτης δρχ. 750
- 2) Ἑλλῆ Δορίση - Πατακί (στὴ μνήμη τῶν γονέων τῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ντίνου δρχ. 3.000
- 3) Γεώργιος Μκασαλέκος δρχ. 200
- 4) Γιάννης Βαλαούρας δρχ. 600
- 5) Κων. Γ. Κασίμης δρχ. 2.000
- 6) Χρήστος Σαλταπίδης δρχ. 500



ΓΙΑΝΝΗ ΣΑΡΑΛΗ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΑΠΟΒΡΟΧΟ

Ὁ κάμπος κάτω βάρυπνος κοιμήθη,
Σ' ἀπόβροχου νάρκη και σὲ γαλήνη.
Τὸ κολοκάρι, κάρωσε κ' ἡ λήθη,
Τὴν πλάση ὅλη ἀγκάλιασε ποὺ σβήνει,
Σὲ ψεύτικῃ ζωῆς τὸ παραμῦθι.

Κι ἀπ' τὰ βαριά τὰ χῶματα θ' ἀνθίσει,
Βαλοῖνῃ ζωὴ κ' ἡ χλόη πάλι,
Τὴν πυρῶνῃ γῇ θὰ πλημμυρίσει,
Τὸ νιόβγαλο λουλουδὶ θὰ προβάλλει,
Κι ἀνοιξιὰτικὸ ψέμα θὰ σκορπίσει.



Ὁ ΚΑΗΜΟΣ ΜΟΥ

Βουνά μου με τὰ χιόνια σας
κλαδιά με τὴ δροσιὰ σας
ἔμένα δὲν με βλέπετε
με γιὰ σας, με χαρὰ σας.

Ὅγδοντα χρόνια ἀνέβηκα
ἔμαθα τὰ κρυφὰ σας
κοιμήθηκα, ξημέρωσα
μέσα σπὴν ἀγκαλιά σας.

Τὰ μονοπάτια ἔμαθα
Κι ὅλες σας τίς κορφάδες
τίς βρύσες τίς κρυστάλλινες
ποὺ πίνουν μόνο νεράιδες.

Οἱ νύχτες δὲν με φόβισαν
οὔτε και τὸ σκοτάδι.
Οἱ κλέφτες δὲν με τρώμαξαν
κι ὁ χάρος, ἄς με πάρει.

Ἦμουν βουνό, μες στὰ βουνὰ
κι ἀγρίμ μες τ' ἀγρίμια.
Με τὸ βορρὶ ἐμάλωνα
με τὸ νοτιὰ γελούσα.

Θὰ ξεχυθεῖ στερνὸ τὸ πανηγύρι
Μιάς νιόφυτρῃς ζωῆς πρόσκαιρο
θάμα,
Θὰ λάμψει τροπαιοῦχο τὸ λιοῦρι
Καὶ σὲ γιορτάσι; ζεστασιὰς ἀντάρα,
Ἦ ἀργατὰ στὸν ἥσικο θεὸ νὰ γείρει.

Μὰ ἔμένα τὸ ταξεῖδι με σπαράζει,
Ποῦ μ' ἔνοια καθισμένα ἓνα ἓνα,
Τίς μπόρες δὲν ξεχνοῦνε, τὸ χαλάζι,
Τὰ χελιδόνια τῶρα λυπημένα.
Καλὸτύχα ποὺ φεύγουν γιὰ τὰ ξένα.

Τοῦ ἡλίου χαίρονται πάντα τὰ μάγια,
Αἰθέρων χρώματα βουνῶν λουλάκια,
Οὐρανοπέλαγα σχίζουν γαλάζια,
Τὴν καρδούλα τους δὲν τρώνε σαρὰκια,
Νυχτοήμερες βροχές, δεσμά, μαράζια.

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

«Ποιητικές Ἱστορίες» και «Ρέκβιεμ»

Στίς δύο μικρές του ἀλλὰ κομψὲς ποιητικὲς του συλλογὲς ἓνας νέος ἄνθρωπος: ὁ Γιάννης Κ. Καραγιάννης ἀπενίχει με τὰ φτερά τῆς φαντασίας του τὸν σημερινὸ κόσμο.

Δὲν ἔχω τὴν πρόθεση, οὔτε ἀλλωστε μπορῶ, νὰ κριτικάρω τὴν ποιητικὴ προσπάθεια τοῦ Γιάννη Καραγιάννη, κι αὐτὸ γιατί ἡ ποιητικὴ του ἐργασία εἶναι σπὴν ἀρχὴ και δὲν γνωρίζω ἀν και πὺς θὰ συνεχίσει.

Ἐκείνο ὅμως ποὺ ἔχω νὰ πῶ εἶναι ὅτι ὁ νέος αὐτός, με ἓναν γλυκὸ και μεστό σπῆχο, προσπαθεῖ νὰ ἀποδώσει τίς ψυχικὲς του ἐξάρσεις και δείχνει πὺς ἔχει μεγάλη φαντασία, πλοῦσιο λεκτικὸ, στρωτὴ γλῶσσα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΩΣΤΑ ΒΑΡΖΩΚΑ

σα και σωστὴ τὴν ἐκφραση. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στίχους του ξεχωρίζουν γιὰ τὴν ζωντανὴ τους διατύπωση και τὴν πλοῦσια σὲ εἰκόνες παράστασή τους.

Τὸ πρώτο του «δοκίμιο»: Ποιητικὲς Ἱστορίες» πὺς ἀπλὸ πὺς κατανοητὸ και πὺς συγκεκριμένο ἀποδίδει ἄμεσα τίς ἐσωτερικὲς ἀνησυχίες τοῦ Ποιητῆ. Σπὴν δευτέρη ποιητικὴ του συλλογῇ: «Ρέκβιεμ» ὁ ποιητὴς ἀπενίχει με ἰδιαίτερη ἀφαιρετικὴ ἱκανότητα και με θαυμάσιες εἰκόνες τὸν ψυχικὸ του κόσμο.

Γιὸς ἀριστοῦ εκπαιδευτικοῦ: ἓνας

Ἀπὸ τὴν συλλογὴ του «Ποιητικὲς Ἱστορίες σταχυολογῶ» τοὺς παρακάτω στίχους:

Γιὰ μὴ Ἑλλάδα

Γιὰ μὴ Ἑλλάδα πότερὸ ἀντρεωμένη με τίς πληγὲς κατὰστροφὰς
νὰ γέρνει μετ' σπὴν ἀνοιξὴ τῆς, κι' ἀνασπᾷ ἀνείρεπα ζωῆς!

Γιὰ μὴ Ἑλλάδα ποὺ γιὰ μᾶς εἶναι ὁ κόσμος ὅλος

ἔχω τὸν ἀνέμο, ἐτοῦτα τὰ παιδιὰστικά γιὰ τ' αἶριο,
θα χτίσουμε χιλιάδες Παρθενῶνες μετ' τὴν καρδιά τῆς ἀνοιξῆς.

Πίνουμε τὸ ποτὴρι τὸ κρασί κόκκινο σὰν τὸ αἷμα
ποὺ χύθηκε στ' ἀχνάρια σου στὰ χρόνια τοῦ σαράντου

ἔσπερα κάποια τεφρόνεκρη αὐτῇ!!!
Ἀπὸ τὴ συλλογὴ του «Ρέκβιεμ»

«Ὁνειροπαρὰλλήληρῃ ζωῇ»

Σ' ἀγαπῶ
τ' ἀσπρὰ γαρυφαλὰ
στὸ κρυστάλλινο βάζο...

ἄγνωστὴ τῆς μικρούλα
τ' ὀνοματάκι σου
δὲν τὸ ξέρω
ἀλλὰ οὔτε και με νοιάζει...

Τὶ σημασία
ἔχει σπὴμερὰ ἓνα δᾶ
τόσο μικρὸ ὀνοματάκι...

Κ. Βαρζώκα

'Αναστάσιος Μπογάς του 'Ιωάννη, 'Αγιογράφος

Στο φύλλο 34 του Γενάρη 82. στη σελίδα 8, δημοσιεύτηκε άρθρο του κ. Εύρ. Γιαννακού, για τους Ζαγορίσιους αγιογράφους, ύστερα από δυο συνέχειες στα προηγούμενα φύλλα, για τους αγιογράφους Μπογάδες, του κ. Βασ. Δασκαλόπουλου.

Θά επιχειρήσω μία διόρθωση, σχετικά με τον 'Αναστάσιο Μπογά του 'Ιωάννη, με τα παρατσούκλια: άναγνώστης - οικονόμος - καπεσοβίτης - τζεπελοβίτης κ.ά. Τούτος δεν είναι Τσεπελοβίτης, όπως λανθασμένα ισχυρίζεται ο κ. Εύρ. Γιαννακός, αλλά Καπεσοβίτης, από την οικογένεια των άγιογράφων Μπογάδων. Όταν γράφει «Αναστασίος άναγνώστης» μία έπιγραφή, τούτο δεν είναι όνοματεπώνυμο. Άναγνώστης λέγονταν ο βοηθός του παπά. Είναι κι έπιγραφές που γράφουν «Αναστασίος άναγνώστης Τζεπελοβίτου». Για το «Τζεπελοβίτου» θα πω παρακάτω. Έπειδή τον γράφει σαν Τσεπελοβίτη ή ιστορία του 'Ελληνικού 'Εθνους τούτο δεν είναι ούτε άποδειξη, ούτε έπιχειρήμα. Έίλος αν υπήρχαν άλλοι άγιογράφοι Τσεπελοβίτες δεν ξέρω αυτή τη στιγμή, άλλωστε σ' αυτό το άρθρο του κ. Εύρ. Γιαννακού, δεν φαίνεται άλλο όνομα. Θά δείτε παρακάτω ότι όπου γράφουν οι έπιγραφές κείρ 'Αναστασίος άναγνώστης, άλλου ακα πεσοβίτου», άλλου «τζεπελοβίτου», πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο, δηλαδή τον 'Αναστάσιο Μπογά του 'Ιωάννη, καπεσοβίτη, που μόνο στα γεράματα του, ίσως έζησε στο Τσεπέλοβο, με την ύποθεση να παντρεύτηκε Τσεπελοβίτισσα. Ο γιος του Χρίστούδουλος μεγάλωσε κι έζησε κάμποσο διάστημα στο Τσεπέλοβο.

Πρόκειται και στίς τέσσερες έπιγραφές που γράφει ο κ. Εύρ. Γιαννακός για τον 'Αναστάσιο Μπογά του 'Ιωάννη και παραθέτω ώρισμένα στοιχεία:

1) Τούτος είχε τα παρατσούκλια: άναγνώστης - οικονόμος - καπεσοβίτης - τζεπελοβίτης κ.ά. Το έπιθετο Μπογάς κανέναν από την οικογένεια αυτή των άγιογράφων δεν το χρησιμοποιήσε τουλάχιστον μέχρι το 1800. Χρησιμοποιούσαν παρατσούκλια. Χωρίς να άναφέρωμαι σε καθεμία από τις έπιγραφές σημειώνω: α) χρησιμοποιούσαν το πατρικό όνομα, όπως συνήθιζονταν στο τουρκικό. β) χρησιμοποιούσαν την καταγωγή π.χ. «καπεσοβίτης» ή και τα δυο όπως κ'Ιωάννου του 'Αθανασίου καπεσοβίτου». γ) χρησιμοποιούσαν τα έπώνυμα που είχαν π.χ. «Αναστασίος Ζωγράφου» ή (έπιγραφή Τσουκάς) την ιδιότητα ειδικότητα «ο χρωστής 'Αθανασίος 'Ιωάννου ιερέως Καπεσόβου» δ) χρησιμοποιούσαν εκκλησιαστικούς βαθμούς π.χ. μοναχός, ιερέυς, οικονόμος. Τούτο γιατί στα γεράματα τους αυτοχρίζονταν μόνοι τους μοναχοί ή ιερείς. Πάντως φορούσαν ράσα μόλις ξεκινούσαν την καριέρα του άγιογράφου και τούτο εκτός των άλλων

και για πρακτικούς λόγους.

Σημειώνω δέ ότι ξεκινώντας την άγιογράφιση μίας έκκλησίας προσέχονταν κατασκευτικά και νήστευαν, και ε) ο 'Αναστάσιος κυρίως χρησιμοποιήσε, όπως παραπάνω, το παρατσούκλι «άναγνώστης», που σημαίνει, όπως γράφει και ο κ. Βασ. Δασκαλόπουλος, βοηθός του παπά. 2) 'Απ' την πληθώρα των έπιγραφών, που άναφέρεται ο 'Αναστάσιος Μπογάς του 'Ιωάννη, γράφω λίγες χρονολογικά: α) το 1778 στη Τζουντήλα, β) το 1778 στο Σταυράκι, γ) το 1789 μέχρι 1793 πολλές στο Καπέσοβο, δ) το 1795 στις Νεγίδες, ε) το 1804 στο Ραγκοβό, στ) το 1805 στο Γραμμένο, ζ) το 1806 στην 'Αρτσιόστα, η) το 1812 στην Μαννασή και Ντοβρά, θ) το 1816 στο Καβαλλάρι, ι) το 1818 στο Βισκό Καλουτάς και ια) το 1837 στη Χαραυγή. 'Η έπιγραφή για το 1861 για το Λασκοβέτσι πρέπει να ναι λάθος άντιγραμμένη, γιατί ο 'Αναστάσιος πρέπει να πέθανε κάπου μεταξύ 1847 - 1852, όπως θά γράψω παρακάτω.

3) Υπάρχουν κι άλλοι 'Αναστάσιδες Μπογάδες και για διάκριση σημειώνω: α) 'Αναστάσιος 'Ιωάννου Μπογάς, που άπ' τις έπιγραφές βγαίνει ότι άγιογράφησε τις χρονιές 1739 ως 1756. Τούτος είναι άδερφός του άλλου μεγάλου άγιογράφου του 'Αθανασίου 'Ιωάννου Μπογά, που είναι τούτος ο 'Αθανάσιος παππούς του 'Αναστάση άναγνώστη. Ο 'Αθανάσιος άγιογράφησε 1769 - 1779. Τούτος ο 'Αθανάσιος είχε τέσσερα παιδιά: Γεώργιο, Κων/νο, 'Ιωάννη και 'Αναστάσιο. Ο 'Ιωάννης 'Αθανάσιος είναι ο πατέρας του 'Αναστάση άναγνώστη. β) Ο 'Αναστάσιος 'Αθανασίου, θείου του 'Αναστάση άναγνώστη, φαίνεται σε έπιγραφές για τις χρονιές 1742 ως 1785. και γ) Ο 'Αναστάσιος 'Ιωάννου Μπογάς, ο άναγνώστης που μιά ένδοξη έπιγραφή, που σε πολλές έπιγραφές δεν γράφει ούτε το «Αναστάσιος».

4) Τα σημαντικότερα στοιχεία να την ταυτότητα του 'Αναστασίου 'Ιωάννου Μπογά, του άναγνώστη, προκύπτουν από τους κώδικες Καπεσόβου και συγκεκριμένα: α) στο κατάστιχο του 1811 στην πρώτη μετά το έξωφύλλο σελίδα (πίνακας περιχομένων) προς το τέλος γράφει «καπασοβίτης πογας ζωγραφος» και στέλνει στην σελίδα 52 που λείπει αλλά πίσω από την 51 γράφει «ο άναγνώστης» και παρακάτω γράφει ότι χρωστάει για το δεύτερι του 1816 γρόσια 175, γιά ριζίμο του 1817 γρόσια 120 και γιά δεύτερι του 1818 γρόσια 100. Στη σελίδα 52 θά γράφτηκε ότι πλήρωσε κατά καιρούς. β) στον κώδικα του 1811 στο φύλλο 161 σημειώνεται ο μπρεκας καθενός για το 1819. Ο 'Αναστάσιος Μπογάς σημειώνεται ακονομος άγιογραφος γρ 451: 14». Παραπάνω είδαμε ότι χρωστάει 395

γρόσια για τα χρόνια 1816—1817—1818. γ) στον ίδιο κώδικα στην σελίδα 138 γράφει άπάνω «ο άναγνώστης Μπογάς» και παρακάτω με χρωματιστικό τρόπο, άριστερά το δοσίματα για τις χρονιές 1819 ως 1823 και δεξιά τότε τα πλήρωσε. δ) στον κώδικα του 1842 στην σελίδα 48 γράφει προς το κάτω μέρος της σελίδας «ο άναγνώστης ζωγράφος Τζεπελοβίτης» κι άποκάτω «όσα έμεινε χρωστής εις το χωρίον άπό βουστίνες του γρ. 41 διάφορον χρονικών έως α' αύγ. 1847 γρ. 5» και ε) στον κώδικα 1842 στην σελίδα 87 σημειώνεται το ριζίμο του χωριού για το 1852. Ο Χριστόδουλος άναγνώστη Μπογάς Τσεπελοβίτης χρεώνεται για βούστίνες γρ. 25. Τούτος είναι γιος του 'Αναστασίου Μπογά και ή σημείωση μερτυράει ότι μεταξύ 1847—1852 πέθανε πλέον ο 'Αναστάσιος.

Ο Χριστόδουλος άναφέρεται και σ' άλλες σημειώσεις παρακάτω στον κώδικα, άναλαμβάνει και βεκύλης κι άπ' το 1866 μέχρι το 1873 και ταμίας του χωριού. Όλα αυτά με σιγουριά σημαίνουν ότι ο Χριστόδουλος έγκάτελλεψε το Τσεπέλοβο κι έζησε και πέθανε στο Καπέσοβο.

Με την εύκαιρία τούτη σημειώνω εδώ και μία άλλη έκδοχή σχετικά με το έπιθετο «Μπογάς», πέρα άπ' αυτή που γράφει ο κ. Κ. Λαζαρίδης στο ύψ' αριθμ. 29 βιβλίο της Μ.Ζ.Β. ότι δηλαδή προέρχεται από τις μπενιές. Όλοι οι Μπογάδες είχαν κρεμασμένη τραχηλιά κάτω από το πηγούνι, όπως τα άρσενικά βόδια, που λέγονται μπογάδες. Έτσι άπ' το χαρακτηριστικό αυτό μπορεί να τους έμεινε σαν έπιθετο το Μπογάς. Πάντως στα Ζαγόρια τα σωματικά χαρακτηριστικά, όπως το άνάστημα, το χρώμα του δέρματος, των μαλλιών, τα φρύδια, άναπηρίες κ.λ.π. χρησιμοποιαν σαν διακριτικό χαρακτηριστικό των άνδρών και κατάληγε σε έπιθετο.

Τέλος άμφισβητώ αυτό που γράφει ο κ. Βασ. Δασκαλόπουλος, ότι οι άγιογράφοι των Καλλαρυτών και των Χιονιάδων έμαθήτευσαν στην άγιογραφική σχολή Καπεσόβου και αυτό που γράφει ο κ. Εύρ. Γιαννακός ότι οι Τσεπελοβίτες άγιογράφοι (ποιοί;) διδάχτηκαν άπ' τους Καπεσοβίτες. Δέν παραθέτουν στοιχεία και το θέμα θέλει έρευνα, όπως γράφει και ο κ. Κ. Λαζαρίδης.

Για τις έπιγραφές που συμβουλευτήκα έκτός άπ' το βιβλίο του κ. Κ. Λαζαρίδη, γράφουν και τα 'Ηπειρωτικά Χρονικά του 1934.

Κλείνοντας καλώ κι εγώ όποιον έχει στοιχεία για τους Μπογάδες άς τα δημοσιεύσει στην έφημερίδα, γιατί κι εγώ μπορεί να κάνω λάθη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Καπέσοβο Αύγουστος 1982

ΤΑ «ΖΑΓΟΡΙΑΚΑ 82» ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Ο Σύλλογος παλαιών μαθητών και φίλων του Γαλλικού 'Ινστιτούτου 'Ιωαννίνων σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό σύλλογο 'Ασπριγγέλων, παρουσίασε στο Γενικό κοινό τον πλούτο των παλαιών χειρόγραφων του Ζαγοριού όπως άκριβώς έκτέθηκε τον Αύγουστο στους 'Ασπριγγέλους. Κατά το πού το 10ήμερο Νοεμβρίου που λειτουργήσε ή Έκθεση στην καλαίσθητη έκθεση του Γαλλ. 'Ινστ. την άποφθεκαν εκατοντάδες άτομα και τέξεις σχολείων, Πανεπιστημιακοί δόκαιοι έκφράσανε τη χαρά τους για την άποκάλυψη τόσο χειρόγραφου πλούτου που φωτίζει από κάθε πλευρά τον όλο βίο των Ζαγοριών κατά την Τουρκοκρατία.

Τό βράδυ των έγκαινών ο συνεργάτης της έφημερίδας μας κ. Απόστολος Βερτόδουλος παρουσίασε στους έκλεκτους καλεσμένους φωτεινές διαφάνειες από το Ζαγόρι.

ΥΠΕΝΟΜΙΣΗ

Θεωρούμε χρέος να υπενθυμίσουμε στους άναγνώστες μας, τώρα που πλησιάζει ο καιρός για άνταλλαγή γιορταστικών εύχων, τις κάρτες που τυπώσε σε άρκετές δεκάδες χιλιάδες ή 'Ι. Μητρόπολη 'Ιωαννίνων και τις διαστέλει το βιβλιοπωλείο της (δδ. 'Αβερύωφ 18) πάμψηφα. Προέρχονται όλες από τη συλλογή του Πολιτιστικού συλλόγου 'Ασπριγγέλων και πρόκειται για άριστουργήματα κατалаβαίνει την τερδία προβολή του τόπου μας άν τη ταχυδρομική σε συγγενικά ή φιλικά πρόσωπα έντός και έκτός της 'Ελλάδας—με την εύκαιρία Χριστιανικών εορτών.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Συνεχίζοντας την παράδοση των επιτυχιών κατά 'Ανώτατες Σχολές πέτυχαν στη Σχολή με άλφασθητική σειρά οι παρακάτω νέοι και νέες άπό τον 'Ελαφότοπο:

- 1) Βλαστός Παύλος του 'Ηλ. Πολιτικών Μηχανικών Θράκης.
- 2) Γκράτζιος Γεώργιος του 'Αν. μέμνονα, Νομική 'Αθηνών.
- 3) Καραλής Δημήτριος του Γεωργίου, Νομική Θράκης.
- 4) Χρόνης 'Αλεξάνδρου του 'Αρστούβουλου, Νομική Θράκης.
- 5) Καπούζης Εύτηρη του Κωνσταντίνου, Δημόσιο Δίκαιο 'Αθηνών.
- 6) Κικοπούλου Κωνσταντίνου του Μενελάου 'Αγγλική Φιλολογία 'Αθηνών.

Κωνσταντίνης Ελεονώρα του Θωμά, Φυσική 'Ιωαννίνων.

— Θερμά συγχαρητήρια στους επιτυχόντες και τις οικογένειές των. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

'Από τη μεγάλη πείνα του 1917 - 18

♦ Μία άληθινή ιστορία ♦ Μία μεγάλη περιπέτεια ♦

Το 1917—1918 «ο μεγάλος άποκλεισμός» και ή φοβερή άίσπαινη γρήμπα, άπέλησαν με άφανισμό την περιοχή Ζαγοριού.

Η πείνα ήταν άβάσταχτη. Το χωριό μας, το Καπέσοβο, δέν είχε την καλή τύχη, που θά πώ έσωζε άπό την έλλειψη του ψωμιού. Για τ' άλλα κτά άποκακά, ζάχαρη, ρύζι, καφέδες κλπ, ούτε λόγος να γίνεται, αυτά είχαν εξαφανιστεί τελείως. Μόνο λίγο λάδι κι αυτό με χίλια βάσανα και πανάκριβο.

Ότι είχε ο καθένας είχε πιά σωθεί. Έτσι ήρθε ή άνοιξη του 1918 και βρήκε το χωριό μας να ύποφέρει άπό παντελή έλλειψη τροφίμων. Όπου είχαν άκόμα λίγο άλεύρι τό κερμαίον, για να άποφεύγουν τη συνεχή άπείτηρη δανεισμού. Έμεις στο σπίτι μας είχαμε έρθει στο άμνην, που λέει ο λόγος, άλεύρι δέν είχαμε σκεδόν καθόλου, μόνο λίγες χούφτες καλαμποκάλευρο, για να φτιάσουμε δυο - τρεις «μπλαπσαριές».

Με μιά κρατούσαν λίγες μέρες. Είμαστε στο σπίτι μας πέντε άτομα: ο παππούς, ή γιαγιά μας ή Λίνα, ή κμάκω, ή Μηπατζήκαινα και έμεις τα δυο όρφανά άδερφια: ήν έξ χρονών και ή άδερφή μου ή Σοφία έκτώ χρονών. Η κμάκω ή προγιαγιά μας, ένενήντα πέντε χρονών τότε, άγωνιζόταν με κάθε τρόπο να μιάς γλυτώσει άπό το φρικτό θάνατο της πείνας. Ήταν σπουδαία γυναίκα, έξυπνη, αίσθητική, κυβερνούσε άκόμα το σπίτι. Ο παππούς, ο γιος της, της έδειχνε μεγάλο σεβασμό και πάντα εύρισκε τον τρόπο να συμβιβάζει τα δύο σπιτίου μας.

Κάθε πρωί, σκεδόν ή κμάκω, πού το σασκούλι στα χέρια και το δεκανίκι, γιατί ήταν κουτσό, (είχε πάθει άγκυλωση στα 70 της στο δεξί της πόδι) ή έπαιρνε και πηγαίναμε να μασούμε λάχανα. Αυτή σκυφτή, άκουμπώντας στο δεκανίκι, έζωνε το μαχαίρι στο χώμα κι έκοβε άπό τη ρίζα το λαχανικό. Έγώ τόπαρνα, τινάζα το χώμα και τάζαζα στο σασκούλι. Είχα μάθει και τα ξέρω άκόμα, όλα τα φαγώσιμα χορταρικά και λαχανικά: τσιπότσες, παπαρούνες, σταράκια, μυράκια τ'ς πέρδι, λαγόφια, κρουνόν'χα, τζου-χα, καρπάσια, γλεκάδια, λάπατα, τα πικρά και τα γλυκά ραδικία, ψωρούλια, τ'ς καλογρίτσες, τις νάνες, τα τσουκνιάδια, τα μισοχάλανα και πολλά άλλα χόρτα και βολβούς, που ήταν φαγώσιμα. Με έμαθε να ξεχωρίζω όλα τα πικρά και τα δηλητήρια, όπως, την μαγκούτα, το στρόβιλο, το φιδόχορτο κλπ, που ήταν άπικνύνα ή χαλούσαν τη γεύση. Ήταν μία δουλειά κουραστική, αλλά και ένδιαφέρουσα για μένα γιατί νόμιζα ότι πρόσφερνα κάποια ύπηρεσία στο σπίτι μας. Και τώρα φώναζε τον Πέτρο. Ο Πέτρος ή άκόμα θυμάμαι με τί χαρά πηγαίναμε σε μέρη «καλά» και βρισκαμε ά-

φωνα λαχανικά, που δέν τα είχανε λεηλατήσει άλλοι πριν άπό μας. Τότε γεμίζαμε το σασκούλι στα γρήγορα και γυρίζαμε σπίτι να τα καθαρίσουμε, να τα πλύνουμε και να τα «τρίψα» ή Λίνα. Ύστερα να τ' άπλώσει στο «σόνι» με λίγο νερόλαδο, άποκάτω μιά «πασπάλη» καλαμποκάλευρο κι άπάνω τα λάχανα τριμένα με το άλάτι και λίγο γάλα και τέλος άπό πάνω λίγο πάλι καλαμποκάλευρο, λίγη γκίζα και πάτημα με το χέρι βρεμένο με λαδόνερο και στο γάστρο κι άπαντογή για το μεσημέρι.

Η ζωή κυλούσε σκληρή κι άνελπη. Έγώ ψηλά για την ηλικία μου κι άδύνατος ακίτρινος σαν το λεμό-

ΚΩΣΤΑ ΒΑΡΖΩΚΑ

νι». Ο παππούς με κοιτάζε με άγωνία και πάντα έδινε κι άπ' τη δική του μερίδα να με βοηθήσει. Η κατάσταση ήταν άπικνύδουνη. Ο καιρός περνούσε δύσκολα.

Μιά μέρα, μέρα χαράς, έρχεται ο Σιαρρέας άπό την Καλωτά. Ήταν ένας φτωχός άνθρωπάκος, τον έστελνε ή μάνα μας, πού ήταν δευτεροπαντρεμένη στην Καλωτά. Είχε άναγκαστεί άπό τις περιστάσεις να μιάς άφήσει». Είχε χηρέψει 23 χρονών και δέν ήταν εύκολο να μένει στο σπίτι μας για πολλούς λόγους. Ήταν και τα στόματα του κόσμου, πικρά για μιά νέα κι όμορφη χήρα κι έτσι μιά μέρα μιάς «παράτησε» στον παππού και τη γιαγιά και μείναμε όρφανά κι άπό μάνα. Ο πατέρας είχε σκοτωθεί το 1914 και δέν τον γνώρισα, γιατί ήμουν βρέφος. Ο χωρισμός της μάνας μιάς στοιχίσε πολύ, όσο κι αν ο παππούς κι οι γιαγιάδες μας άγωνιζόντουσαν να μιάς μεγαλώσουν όσο μπορούσαν καλύτερα.

Ήρθε ο Σιαρρέας και μιάς έφερε φορτωμένος άλεύρι, ψωμί και λίγο λάδι. Χαρά μεγάλη στο σπίτι μας. Ο παππούς ξέχασε για λίγο την πίκρα που του έδωσε φεύγοντας ή μητέρα μας και τον δέχτηκε με καλωσύνη. Είχε και γράμμα που έγραφε: «σχωματάνε με για το κακό που έκανα στα παιδιά μου, αλλά δέν γινώταν διαφορετικά. Τώρα πονώ και κλαίω για τα παιδιά μου. Έγώ δέν έχω άπ' όλα, στείλτα εδώ να περάσει το κακό και πάλι τα παίρνεται» και το κακό που έπαιρναμε ο Σιαρρέας έφυγε. Ο παππούς της έστειλε το «Γουενμένο σάκκο» που ήταν ήτοις και έτσι έσπασε ο πάθος. Πέρασαμε ένα μήνα με το άλεύρι της μάνας. Έπειτα πείνα και πάλι πείνα.

Αργότερα ο παππούς πήρε πη μεγάλη άπόφαση να μιάς στείλει για λίγο στην μάνα μου στην Καλωτά. Φώναζε τον Πέτρο. Ο Πέτρος ή άκόμα θυμάμαι με τί χαρά πηγαίναμε σε μέρη «καλά» και βρισκαμε ά-

και πολύ έπιτηδεύς «τύπος» στο χωριό μας. Στα νιάτα του ήταν καλός και περιήφανος οικογενειάρχης, πολυταξιδεμένος και άρχοντομαθημένος. Τώρα χάλια. Τον παραπέρα ή φτώχεια, είχε έξ θυγατέρες χωρίς κανένα γάμο. Ήρθε ο πόλεμος του 12—13, άρρώστες, πείνα. Άγωνιζόταν με κάθε θυσία κι άδέμπετο μέσο να έπιβίωσει. Κοντά στα άλλα είχε και το χέρι, έκλεβε ότι εύρισκε πρόχειρο κι έλεγε πολλά ψέμματα:

— «Ανδρέα είδα στού Κουρνί» μιά μλιά γμάτη σούρβα! — Άχ μωρέ Πέτρο είναι δυνατόν ή μηλιά να καρπύσει σούρβα; — Άι δέν ξέρω εγώ τ'ν είδα κι έφωνα κίλας μηλιά και σούρβα! Η φράση αυτή έμει-

ναι τον άνιφορο τον «τροχό», για να δείξει στον παππού μου, ότι θά με βοηθήσει στο δρόμο, με πιέζει στην κοιλιά.

— Τι έχεις αύτού όρέ Πέτρο; τού είπε ο παππούς μου.

— Άι Τιποτε, κάτι παλιοτσάρουχα για το δρόμο.

Φθάσαμε στον 'Αη—Θανά» μόλις χαρήκαμε άπό το όπτικό πεδίο του χωριού κι ο Πέτρος με καίβασε.

— Άίντε τώρα περπατάτε γρήγορα να φύγουμε.

Αυτός μπροστά έμεις παραπίσω σαν «κοκοτέλια» πήραμε τον κατήφορο.

Όταν φτάσαμε στον 'Αη—Μηνό ο Πέτρος πού είπε:

— Κάστε αύτού λίγο, θά πάω έδώ άπό πίσω να κάνω το νερό μου. Ο Πέτρος γύρισε, έγώ είδα το σασκούλα άδειαν, αλλά δέν το συζήτησα στο μυαλό μου. Ξεκίνησαμε πάλι, μόλις φτάσαμε στον «κοκονί» πάνω άπό το Κουκούλι, άκούμε πίσω μας μιά φοβερή κι άγρια φωνή: — Σταμάτα κερατά σ' έφαγα.

Ο Πέτρος κίταψε κι έκασε καταιγής.

— Μην πήτε πώς πήγα για το «νερό» μου πίσω άπ' την έκκλησία μιάς είπε.

Η άδερφή μου τρόμαξε κι άρχισε να κλαίει, έγώ πάμωσα. Ήταν ο Χριστόδουλος Χατζής, έξυπλος με τα πατίκια, με μία μακρυά νυχτική, μιά σκούρα πουκαμισά με ζώνη στη μέση και το όπλο στο χέρι.

— Σταμάτα κερατά, άτμε, παλιοκλέφτη, σ' έφαγα λάχανο.

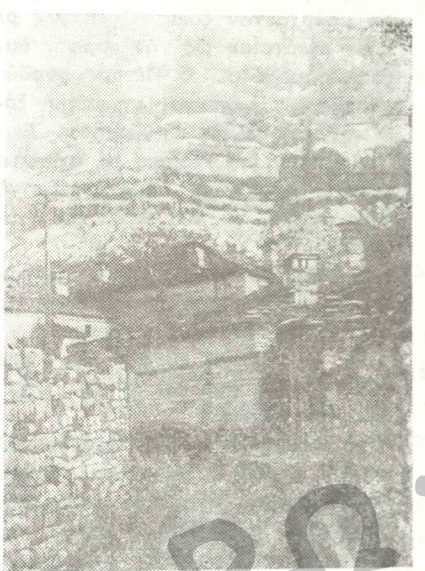
Δέν τα πήρα έγώ, δέν τα πήρα έγώ, όμολόγησε βλακώδης και τρέμοντας ο Πέτρος.

— Άι Έτσι λοιπόν όμολογεί! γρήγορα τα ταρρούχια, γρήγορα. Τόν άρπάξε άπό το μπράτσο κι ο Πέτρος τον πήγε πίσω άπό το παρεκκλήσι. Κάτω άπό ένα κέδρο είχε κρύψει τα ταρρούχια της Καλλιρόης, άδερφής του Χριστόδουλου, που τις τα είχε φέρει καινούργια άπό τα Γιάννινα. Ώρα τα ταρρούχια κόνικα από καλό στελάτινη με ύφανο κέντημα και μεταξωτή φούντα, πολύτιμο νυφικό δώρο.

Ο Πέτρος είπε να περάσει το πρωί να πει κρησθαίνω καφέ με μέλι στον «Μπαρμπαλά», αλλά καθώς είδε στο χαράκι τα καινούργια ταρρούχια τάρφωσε στο σασκούλι, γόμισε πώς με την εύκαιρία του τα ξεδιού θά γλύτωνε άπό την ύποψία και ούτε καφέ ήπιε ούτε φανερώθηκε.

Ο Χριστόδουλος άφού πήρε τα ταρρούχια άρχισε να τον χτυπάει έντελτα. Οι καρπιάς άπεφταν ή να φύγουμε, φορούσε ένα σχισμένο με πάλιν στην άλλη. Ο Πέτρος σούρλαζε:

— Δέν τό ξανακάνω, έμάν Χ'στούδ' —



λε μὴ βαρὰ ἄλλο.

Ἐμεῖς κλαίγαμε γοερά. Ὁ Χριστὸ-δουλοῦν μὰς φώναζε:

— Μὴν κλαίτε παῖδιά μου, δὲν θὰ σὰς πειράξω, αὐτὸν τὸν ἄτιμο θὰ δειρῶ.

Πάντως γιὰ τὸ χιτῆρι μας τὸν ἄ-φισε κι ἐφυγε γιὰ τὸ χωριό. Μαῦρο ταξίδι κι ὄραχλο πού ξεκινήσαμε. Πέρασαμε ὅζω ἀπὸ τὴ Μπάγια καὶ μπηγάμε στὰ «Ριζιανὰ», δρόμος ἀ-τελείωτος. Πενάγαμε πολὺ καὶ γιὰ νὰ ξεγελάσουμε τὴν πείνα μας πῖνα-με νερό ἀπ' ὅλες τὲς βρύσες πού ἀ-παντούσαμε. Ἡ κοιλιά μου «τασι-κλατούσε» ἀπ' τὰ νερά καὶ μούρ-χονταν ζαλάδα. Ὁ Πέτρος δαρμε-νος, πεινασμένος καὶ μετανοιωμένος μὰς γκρίνιαζε, ἀντὶ τὰ μὰς κἄνευ κουράγιο. Σ' ἕνα ἴσκιω, κάτω ἀπὸ ἕνα μεγάλο «τζέρο» στὸ «βασιλικό» ξάπλωσε καὶ δὲν ἔλεγε νὰ σηκωθεί.

Ἐγὼ μὲ τὴν ἀδερφή μου ψάχνουμε στὸ διπλὰν χωράφι νὰ βρούμε «κα-πρίτσιους», ξυνηθρεῖς καὶ «καλοκα-πρίττες», χόρτα καὶ βολβόους φραγώ-σμιους, γιὰ νὰ ξεγελάσουμε τὴν πεί-να. Ἡ ἀδερφή μου ἔφερε μερικὲς καλοκαχίτες στὸν Πέτρο, πού τὶς ἔφαγε λαιμαργα. Σηκωθήκαμε καὶ ξεκινήσαμε. Ὁ ἥλιος ἔκαγε πολὺ, ὁ ἰδρώτας ἔτρεχε ἀπὸ τὰ βρώμικα ρούχα τοῦ Πέτρου. Γένια, μαλλιά, μουστάκια σ' ἕνα φοβερά ἀσχημο πρόσωπο, ἔφταναν μὰ φυσιογνω-μία ἀποκρουστικὴ καὶ τόσο ἄγρια, πού ἐμεῖς τὴ θεωρούσαμε προστα-τευτικὴ ἀσπίδα ἐνάντια σὲ κινδύ-νους πού μὰς ἀπειλοῦσαν.

Σὲ λίγο ἀκούστηκαν στὸ βάθος τοῦ δάσους κουδούνια ἀπὸ κοπά-δια πρόβατα, ἄγριες φωτιές, καθώς καὶ ἀλυχτήματα σκυλιῶν, πού μὰς προειδοποιοῦσαν νὰ ἀλλάξουμε πο-ρεία καὶ νὰ τ' ἀποφύγουμε. Δυστυ-χῶς ὁ δρόμος μας ἔπρεπε νὰ περά-σει κοντὰ ἀπὸ τὶς στρουθίες, κι ὁ Πέτρος μὰς ἔδινε κουράγιο.

— Μὴν φοβάστε δὲν θὰ μὰς φά-νε τὰ σκυλιά, πάρτε πέτρες καλὲς στὰ χέρια καὶ νὰ τὶς ρίχνετε μα-κρὰ. Ἄν κυνηγήσουν τὶς πέτρες μὴ φοβάστε, ἂν ὅμως δὲν τὶς κυνηγοῦν τότε νὰ σταθίτε πίσω μου. Ἐγὼ ἔχω γερὴ κρανία μαγκούρα καὶ θὰ τὰ «σασμακίσω».

Κάναμε ἕνα μεγάλο γύρο, πήγαμε πρὸς τὸ δάσος καὶ ἀνεβήκαμε τὸ δασομένο λόφο, γιὰ νὰ εἰμαστε σὲ πλεονεκτικὴ θέση. Τὰ σκυλιά θεορῶ ἀνήμερα μὰς κατὰλαβαν κι ἔρχον-ταν κατὰ πάνω μας.

— Ἐ κουμπάρε μᾶς τὸ σκυλιά, ἔχω μικρὰ παῖδι κοντὰ μου.

— Ἐ γι' αὐτὸν τρέχετε νὰ φύγετε, σταθίτε κοντὰ στὸ δέντρο καὶ πο-λεμάτε με πέτρες, ἂν φύγετε τρέ-χοντες θὰ σὰς φάνε.

Ὁ Πέτρος ἄγριεψε. Τὸ ἐνστικτο τῆς αὐτοσυντήρησης τὸν ἔκανε θη-ρίο.

— Ρίξτε πέτρες κι ἀνεβήτε στὸ δέντρο.

Ἡ ἀδερφή μου μ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ γρήγορα σκαρφαλώσαμε πάνω στὸ «κντούσκο». Ὁ Πέτρος ὀ-ρύονταν: ὀξῶως, ὀξῶως καὶ ἔριχνε μεγάλες πέτρες καὶ εὐτυχῶς χτύπη-σε ἕνα στὸ κεφάλι. Αὐτὸ οὐρλιάζε

καὶ γιὰ μιὰ στιγμή σταμάτησαν. Ὁ Πέτρος στάθηκε μὲ τὴν πλάτη στὸν κορμὸ νὰ μὰς προφυλάξει κι ἐμεῖς κλαίγαμε καὶ τρέμαμε ἀπὸ τὸ φόβο. Σὲ μιὰ στιγμή φάνηκε ἕνας βλάχος πού ἔρχονταν νὰ μὰς γλυτώσει. Αὐτὰ μὲλὲς τὸν εἶδαν πήσαν θάρ-ρος καὶ ξαναχύθηκαν ἀπάνω μας. Ὁ Πέτρος ἔφερε γύρω τὴν κρανί-σα του μαγκούρα καὶ ξαναχτύπησε τὸ «κιάρο», ἕνα φοβερό μολοσσό, πού οὐρλιάζε ἄγρια. Τὰ σκυλιά υπο-χώρησαν, ὁ βλάχος τὰ τράβηξε κον-τὰ του καὶ ἡσύχασαν.

— Εἶχες μεγάλο τυχερὸ κουμπάρε, αὐτὸς ὁ βλάχος χύνεται καὶ βάζει δόντι.

Ὁ Βλάχος μὲ τὰ σκυλιά ἔφυγε καὶ μεῖς ἀποκαρυνθήκαμε σιγὰ σιγὰ ἀλλάζοντας δρόμο.

Πήραμε τὸν ἀνήμερο γιὰ τὸ «Βισ-σικό». Ἐγὼ ἤμουν ἀποκαρμωμένος, τὰ παπούτσια μου εἶχαν τρυπήσει κι ἐμπάναν πέτρες στὰ πόδια μου, δὲν μπορούσα νὰ βγάλω τὸν ἀνήμε-ρο μούρηχονταν ζαλάη. Ὁ Πέτρος μὲ πήρε «γκότσια» ὡς τὴν κορφή, ἐκεῖ ξαπλώσαμε ὅλοι. Ὁ Πέτρος φαρδύς πλατύς δὲν ἔλεγε νὰ σηκωθεί, ἔξ-πλωσε καὶ θέλησε νὰ κομηθεῖ. Ἐκεῖ δίπλα ἦταν μιὰ κερασσιὰ μὲ ἀγένεωτα κεράσια «γκούτλια». Ἐγὼ ἔτρεξα νὰ φάω μερικά, τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ ἡ ἀ-δερφή μου.

— Μὴν τρώτε πολλὰ, θὰ σὰς κό-ψει, μὰς εἶπε, ἀλλὰ τοῦ φέραμε κι αὐτουνοῦ. Δὲν ἔλεγε νὰ σηκωθεί.

— Ἐλα νὰ μὲ ξύσεις λίγο εἶπε στὴν ἀδερφή μου καὶ νὰ μὲ ψειρί-σεις στὸ κεφάλι.

Ἡ Σοφία ἄρχισε νὰ ψειρίζει τὸ κεφάλι. Οἱ ψείρες ἀπὸ τὸν ἰδρώτα καὶ τὴ βρωμιὰ εἶχαν βγεῖ πάνω «σάν κριθάρια». Ἡ Σοφία τὶς ἔριχνε κά-τω καὶ ἐγὼ τὶς πατοῦσα ἀνάμεσα σὲ δυὸ πετρούλες: τοῖκ... τοῖκ... εὐχα-ριστοῦμαι ἀπὸ τὸν ἥχο πού ἔκαναν, ὅπως ἔσκαγαν σάν μικρὲς φακίτσες.

Ἐπιτέλους σηκωθήκαμε. Ὁ ἥλιος ἄρχισε νὰ πέφτει καὶ φυσούσε ἀερά-κι. Στὸ βάθος φάνηκαν τὰ χωριά Μαννασί, Καλιωτὰ, Καμιά, Σταλοβό. Ἀριστερὰ μας πολὺ κοντὰ τὸ μονα-στήρι τοῦ Βισσικού.

— Θὰ πάμε ἀπὸ τὸ μοναστήρι, εἶπε ὁ Πέτρος, θὰ μὰς δώσει ψωμί ὁ Γούμενος ν' ἀψυχοπιαστοῦμε γιὰ νὰ φτάσουμε στὸ χωριό, ἄντε κου-ράγιο!!!

Σὲ λίγο βγήκαμε στὸ ξέφωτο. Τὸ μοναστήρι ἦταν μπροστὰ μας. Τὸ ἄλωνα, οἱ καλῶνες, γύρω γύρω χω-ράφια σπαρμένα, ζῶα μικρὰ καὶ με-γάλα. Μπήκαμε στὸ μοναστήρι με κάποιον δέος, ἀλλὰ καὶ τὴν προσμο-νὴ νὰ μὰς δώσει ὁ Ἱγούμενος ψω-μί. Πέρασαμε δυὸ τρεῖς πόρτες καὶ φτάσαμε στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ. Γύ-ρω γύρω κρεβάτες, δωμάτια, ὑπό-στεγα, στὸ βάθος ἡ ἐκκλησιά. Ὁ Ἱγούμενος καθόταν στὸ πεζούλι τοῦ πηγαδιοῦ καὶ κουβέντιαζε μὲ κάποιον ἄλλον.

— Προσκυνῶ ἅγιε Ἱγούμενε, εἶπε ὁ Πέτρος καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι. Τὸ ἴδιο κάναμε καὶ μεῖς.

— Ποιοὶ εἴστε καὶ τί θέλετε; εἶπε ὁ Ἱγούμενος.

— Ἀγία Ἱγούμενε, εἰμαστε ἀπὸ

τὸ Καπέσοβο καὶ φέρνω αὐτὰ τὰ δυὸ ὄρφανὰ στὴν μάνη τους στὴν Καλιωτὰ. Πεινᾶμε ἅγιο, ἔμειναν στὸ δρόμο, δώστε μας λίγο ψωμί νὰ τὰ προφτάσω νὰ πάνε στὴ μάνη τους.

Ὁ Ἱγούμενος κατσούφισε κι ἔ-τριψε τὰ γένια του.

— Δὲν ἔχω ψωμί περρίσιο, δὲν μὰς περρίσει καὶ ἔχω τόσα στόμα-τα νὰ θρέψω.

Τέλος πάντων ἐλάτε μέσα στὸ μα-γειριό.

Μπήκαμε στὸ μαγειριό κι ἡ μυ-ρουδιά τοῦ φρέσκου ψωμιοῦ χτύπη-σε τὰ ρουθούνια μας. Ὁ Γούμενος σήκωσε τὸ σκεπασμα ἀπὸ τὸ σκαφί-δι κι ἐβγαλε ἕνα «κοσιόρι» γιομάτο κομμάτια καὶ τρίμματα ἀπὸ φρέσκο ψωμί, πού εἶχε κολλήσει στοὺς «πτα-βάδες» καὶ αὐτὸ εἶχαν ξύσει.

— Ὅριστε φάτε. Μὰς ἔδωσε καὶ λίγο γιᾶτα σ' ἕνα πιάτο. Φάτε καὶ φύγετε γιατί θὰ σὰς πάρει ἡ νύχτα ὅσο νὰ φτάσετε στὸ χωριό.

Πέσαμε σὺν τὰ ὀρνια στὸ ψωμί. Ἦταν ψωμί «κομινό», βρίζα καὶ κα-λαμπόκι, νοστιμώτατο.

Ἡ καρμπάνα σήμαινε ἐσπερινό, ὁ Γούμενος πήγε στὴν ἐκκλησιά καὶ μὰς χαϊρέτησε.

— Αἰνίτε τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ καὶ χαϊρετίσματα στὸν κ. Παντελή, εἶπε στὴν ἀδερφή μου, γιὰ τὸν μη-τρίο μου στὴν Καλιωτὰ.

Μόλις ἔφυγε ὁ Γούμενος, ὁ Πέτρος φάνηκε πολὺ ἀνήσυχος. Σηκώθηκε κι ἄρχισε νὰ ψαχουλεύει στὸ μαγειριό. Ἡ μυρουδιά τοῦ φρέσκου ψωμιοῦ ἔρχονταν ἀπὸ τὴν «ἀρκλα», κάτω ἀ-πὸ τὸ σκαφίδι. Ἀφοῦ τὰ ξύσματα ἦταν ἀπὸ φρέσκο ψωμί, ἄρα θὰ ὑ-πῆρχε ψωμί φρέσκο στὴν «ἀρκλα». Ὁ Πέτρος τράβηξε τὸ σύρτη κι ἀ-νοίξε. Πολὺ ψωμί καὶ τέσσερα πλα-στέρια ὀρθα φάνηκαν στὴ σκά.

Ὁ Πέτρος ἄρπαξε ἕνα, τόκοψε γρήγορα στὰ τέσσερα καὶ πᾶλε στὸ μεγάλο σακούλι του. Ἐμεῖς τρο-μάξαμε.

— Γρήγορα νὰ φύγουμε, πάμε, ἐμπρός!!!

Ἀπὸ τὴ «θυροπούλα» βγήκαμε πρὸς τὸ δάσος πίσω ἀπὸ τὰ χωρά-φια.

— Τρέξτε στὸ λάκκο δέταξε ὁ Πέτρος, ἀφοῦ ἔκλεισε τὴ θυροπού-λα. Τρέξαμε γρήγορα στὸ κατήφο-ρο καὶ μπλέξαμε μέσα σὲ πηχτὸ δά-σος καὶ βᾶτα. Ὑστερα ἀπὸ πολλὴ προσπάθεια πέρασε κάτω στὰ ἁμπέ-λια καὶ βρήκαμε τὸ δρόμο. Δὲν εἶ-χαμε προφτάσει νὰ πάρουμε τὸ δρό-μο γιὰ τὸ ποτάμι καὶ ξαφνικά ἀκού-με μιὰ ντουφεκιά. Ἡ σφαῖρα πέρασε ψηλὰ ἀπάνω μας σφουρίζοντας. Ὁ καλὸν ἄνθρωπος φάνταζε στὴν κορφή τοῦ λόφου τοῦ Ἀη—Λιά σάν βρυκό-λακας μὲ τὸν «γκρά» στὰ χέρια.

— Σταμάτα ὅτιμε, παλιοκλέφτη, σταμάτα καὶ φέρε πίσω τὸ ψωμί, γιατί θὰ σὲ σκοτώσω. Ἐμεῖς τρομά-ξαμε, τὰ πόδια μας κόπηκαν καὶ λουφάξαμε μέσα στὰ βᾶτα.

— Μὴ σκιάζεστε, ἄς φωνάζει ὅσο θέλει, ἐδῶ δὲν μὰς βρίσκει οὔτε μὰς βλέπει.

— Γύρνα πίσω κλέφταρε, φέρε πι-σω τὸ ψωμί, φώναζε ὁ Γούμενος καὶ μπόμ ἀκούστηκε ἡ δευτέρη

ντουφεκιά στὸν αἶρα. Ἡ ἀδερφή μου ἔκλαιγε μ' ἀναφιλέτα, ἐγὼ ἄ-φωνος καὶ τρομαγμένος. Ακολουθε-σαμε τὸν Πέτρο μέσα στὸ βαθὺ λά-κο.

Σὲ λίγο φτάσαμε στὸ ποτάμι. Ὁ Γούμενος φώναζε:

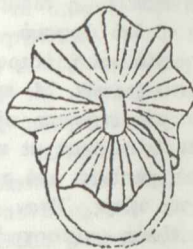
— Γύρνα πίσω ὀρέ, δὲν θὰ σὲ πειράξω. Πού θὰ μού πᾶς, αὐριο θὰ σὲ κανονίσω.

Εἶχε πάρει νὰ σκοτεινιάσει καὶ τὸ σούρωπο ἀπομάκρυνε τὸν κίνδυνο νὰ μὰς δεῖ ὁ Γούμενος, πού φωνή-ταν σάν μαῦρη τελεία στὴν κορφή τοῦ λόφου.

Πήραμε τὴν ἀνηφορία γιὰ τὸ χω-ριό, φτάσαμε στὴ βρύση «Ζιάσι» κι ἡπίκαμε ἀφθονο νερό. Τὸ φεγγάρι ὀλόγιομο μὰς συντρόφευε μέσα σὲ δάσος ἀπὸ τὶς ἀνθισμένες καστονιές. Σὲ λίγο βγήκαμε στὸ πλάτωμα καὶ μπροστὰ μας φάνηκαν τὰ φῶτα ἀ-πὸ τὰ πρώτα σπιτὰ τοῦ χωριοῦ.

Πήραμε τὸν ἀνήμερο τὸ καλντερί, ἀτέλειωτο καὶ φτάσαμε στὸ σπι-τὶ τῆς μᾶνας μου. Ἐδῶ μὰς περίμενε πολλὴ ἀγάπη, πολλὴ χαρὰ καὶ πλού-σιο φαγοπότι. Ὁ βραχνὰς τῆς πεί-νας τελείωσε. Ἡ μεγάλη μας περιπέ-τεια «ἔληξε αἰσίως».

Ὁ Πέτρος τὴν ἄλλη μέρα βαρο-φορτωμένος «χίλια καλά», ἔφυγε ὀπί-σθεν ὁδοῦ, «εἰς τὸν φόβον πῶν ἰουδαίων», γιὰ τὸ Καπέσοβο. Σημά-θηκε πολὺ πρωὶ καὶ ἐξαφανίστηκε.



ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Στὸ σχετικὸ βιβλίο (εἰδικὴ ἐκδο-ση), πού μοιράστηκε στὰ Γιάννινα στὸ 3ο Παγκόσμιο Πανεπιστημια-κὸ Συνέδριο μὲ τίς εισηγήσεις τῶν δι-ηγητῶν πάνω στὰ θέματα τοῦ Σπ. 34, ἔχει δημοσιευτὴ στὴ σελ. 31 αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως τὸ τρίτοιο γε-φύρι τοῦ Κουκουλιού, χωρὶς νὰ ὀ-ναγραφεῖ ἡ σχετικὴ πηρὸν ονομασία, πράγμα πού ἔκανε πολλοὺς σὺν-έδρους νὰ διερωτῶνται καὶ νὰ ζη-τοῦν νὰ μάθουν τὸ ὄνομα τοῦ γεφυ-ριοῦ πού εἰκονίζονταν στὴ σχετικὴ φωτογραφία.

Γιὰ λύση τῆς ἀπορίας αὐτῆς πολ-λὼν συνέδρων, θεωροῦμε σκόπιμο νὰ δοθεῖ ἡ σχετικὴ πληροφορία, πῶς αὐτὸ τὸ τρίτοιο γεφύρι, λέγ-εται «Καλογερίκο» ἢ «Πλακιδιό» καὶ βρίσκεται στὸ Ζαγόρι, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ Κουκούλι καὶ τὴ Μπάγια.

Τὸ γεφύρι αὐτὸ τοῦ Κουκουλιού, γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα «Καλογερίκο» ἢ «τὸ Πλακιδιό», ἡ ὕψηλὴ τὴν ΕΛ—ΤΑ τῆς πατρίδας μας κατὰ τὸ 1980 τὸ συμπεριλάβαν στὰ γραμμα-τόσημα τῆς σειράς μὲ τὸ χαρακτηρισ-τικὸ τίτλο: «ΚΑΣΤΡΑ - ΣΠΗ-ΛΑΙΑ - ΓΕΦΥΡΙΑ». Στὴ σειρά αὐτὴ παρουσιάσαν ἀπὸ τὴν ἡμερὰ τὸ γεφύρι τῆς Ἀρτας καὶ τὸ «Καλογε-ρίκο» τοῦ Ζαγορίου μᾶς.

Ἀνθολογία ἐπιστολῶν

Δίνουμε στὴ δημοσιότητα μερικὲς ἰδιωτικὲς ἐπιστολὲς τοῦ ἐκτέλεσαν στοὺς Ἀσπραγγέλους τὸν Αὐγουστο, κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῶν «Ζαγοριακῶν '82». Ἡ ἐπιλογὴ ἔγινε μὲ κοινωνικὰ καὶ αἰσθητικὰ κριτήρια καὶ νομίζουμε πὼς δίνουν, ὅπωςδήποτε, κάτι τὸ ἀληθινὸ ἀπὸ τὸν ἀτομικὸ βίω τῶν προ-γόνων μας. Ἀνάλογες ἐπιστολὲς θὰ βρίσκονται θαυμάσιες σὲ καρτέλλες Ζαγορίσιων σπιτιῶν καὶ μερικὲς ἀπ' αὐτὲς θὰ εἶ-ναι χάρις ὕφους—ὅπως τοῦ Μονοδεντρίτη πού ἔγραφε στοὺς χωριανούς του ἀπὸ τὶς μακρινὲς Μπάλτες (ἀγροτικὴ περιοχή στὸ Δέλτα τοῦ Δούναβη)—ἢ ἡ ἄσφογι γλωσσικὰ ἐ-πιστολὴ τοῦ Μ. Ἀναγνωστόπουλου πού εἶναι καὶ ἐγκώμιο «ἐκ θαθέων». Παρακαλοῦμε, ὅσοι κατέχουν ἀνάλογα γράμ-ματα νὰ μὰς τὰ ταχυδρομήσουν καί, ἂν τὸ ἐπιθυμοῦν, θὰ κρατηθεῖ ἡ ἀνωνυμία τῶν ἐπιστολογράφων, ὅπως στὴν πε-ρίπτωση τοῦ Μονοδεντρίτη.

Μονοδεντρί. Ἐντιμ/τοι κύριοι ἀδελφοί μου συμπατριῶτα:

Μπάλτες τῇ 16' ἀπριλίου 1886

Εἰς ἀπαύριον δύο ἐντάμων σας 20 αὐγούστου καὶ 30 Ἰουλίου πα-ρελθόντος χρόνου, μὲ πόνο τῆς ψυχῆς μου καὶ μὲ δάκρυα τὰ ἀναγνώ-θω, νὰ ζήσετε κύριοι μου ἀδελφοὶ σὺν ταῖς φαμηλίαις σας. Ἡ φαμηλία μου τέλος πάντων ἔφθασεν ἐδῶ, εἶδα τὰ ἀγαθὰ μου παιδιὰ καὶ τὰ χαίρωμαι, καὶ σὰς εὐχαριστῶ ὅπου μὲ ἀγάπησιν τὰ ἀναφέρετε. συσταίνω τὰ ὑποστατικά μου εἰς τὴν φιλίαν σας καὶ εἰς τὰ νερά τῶν στερνῶν μας ἀπὸ ἐσεντούσαμεν, ὁ Θεὸς κύριοι νὰ μὰς ἀξιώσῃ νὰ ἀνταποδοθῶμεν πᾶ-νι ἀμὴν θεέ μου. Τὰ ὑποστατικά μου λέγω πατροπρεθετικά μου νὰ τὰ θέατε μεσιαικά, καὶ τὸ εἰσδῆμα νὰ τὸ βαστάτε μὲ εὐκρίνιαν καὶ εὐ-συνείησιν λογαριασμών. Τὸν Τζέρον μου ὀλόκληρον, ἐπειδὴ τὸν ἔχω ἀ-γραμμένον καθὼς ἡ κάποια ἡμολογία μου εὐρίσκεται εἰς χεῖρας σας, καὶ τὴν φαμηλίαν πεθερικὴν μου νὰ δοθῶσιν μεσιαικά εἰς τὸν κύριον Ἰω-άννην Ταρλάν καὶ νὰ μὴν μοῦ κόψουν τὰ δένδρα παρακαλῶ σας καὶ ἂν δὲν θέλῃτε: ὁ κύριος Ταρλὰς ἂς δοθῶν ἔστω γνωρίζετε. καὶ ὅλα μου τὰ ὑποστατικά ὡς μὲ ἀπαρθευθέντων. Τὸ κλαδερὸν μου κρούνα τὸ ἔχω ἀγγραμμένον ὡς ἡ κάποια ἡμολογία μου εὐρίσκεται: εἰς χεῖρας σας, καὶ ὡς ἡ σύζυγός μου σὰς ἄφησιν ἐγγράφως χωρὶς νὰ δώσῃτε κανενὸς συνηθεῖ μου, εἰ μὴ πετωχῶν καὶ ὅπου δὲν ἔχουν. Τῶν νηφάρων μου οὔτε πηλομὴ ἔστω ἀπ' ὅσα μ' ἀπαρθευθέντων οὔτε μεσιαικά αὐτῶν τοῦτο θερμῶς παρακαλῶ καὶ γνωρίζετε τὰ στραβά. τὸ τρίτον κλαδερὸν μου πατρικὸν κρούνα, τὸ τρίτον τοῦ σέρβου. τὸ τρίτον ὁσπητίον μου πατρι-κόν, καὶ πατρίτικον, ἐκτὸς τὸ ἄνω εἶναι ἐδικόν μου, νὰ δώλῃτε νὰ κα-τήρουν πετωχοὶ καὶ δυστυχισμένοι. τὸ τρίτον ὁσπητίον μου πατρικόν, καὶ μὴ τὴν στέφανον νὰ δώλῃτε νὰ καθίσῃ πετωχὸς τις καὶ τὸ τρίτον τῆς στέφανος νὰ εἶναι διὰ τὴν ψυχὴν ἐκείνων ὅπου τὴν ἔφακισαν διὰ τῶν πονηρῶν μου, καὶ νὰ πέρνουν νερόν οἱ πετωχοί, καὶ ὅσοι δὲν ἔχουν κατὰ-στασιν νὰ πηρένουν εἰς κορμίσιν διὰ νερόν ἐν καιρῷ ἀνάγκης ὅπου μὴ πένητο. Θὰ κακοφανεῖ τῶν νηφάρων μου ἂς πούσιν ξίδι, καὶ ἂς πηρέ-νουν εἰς τὸν Πάλοχρον νὰ τοὺς δοθῇ, ἀναψαν ἕνα καιρὶ τῶν γε-νίων μου, λόγια, καὶ ψευτιάς, κι ἄρπαγματα, κύριοι πατρικά μου, ἐπὶ Θεὸς μαρτυρεῖ. οὔτε ἕνα παρά δὲν ἐπῆρα, ἡ κυρία Γεώργενα καὶ τὰ βρα-χὰ μου τὰ γαμπριάτικα μοῦ ἄρπαξεν. ἡ κυρία Καλοῦστο ὥρα τῆς καλῆς ἔξῃ: τὸ ἦρκεν εὐλογον σὺν τῇ ἀδελφῇ τῆς νὰ μοιράσουν καὶ τὸν ζῶσαν μου. ἐν ἑλὶ λόγῳ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς τὰ πληρώσῃ, εἰκοσι πέντε χρόνους ὁ Ζαγορίτης περιφαιρῶμαι τὴν ξενιτιάν. ὁ ἐξαδελφός μου κύρ Χριστόδω-ρος [διαγράφεται τὸ ἐπιθετο] ἂς ζώσῃ ὀλίγον τὴν κοιλίαν του, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνος ἐπῆκεν καὶ ὑπογραφὴν τῆς γυναικὸς μου, κακοροῦζικε τάλα θε-λεῖ. ἐξαδελφὸς πολλὰ ἀπ' αὐτὴν τὴν σκατοκοιλίαν. δὲν σοῦ κόψτει τὸ κε-φάλι καμμέν. Θὰ τελειώσει κι αὐτὴ ἡ καμαρομένη σου τύχη. αὐθαδιά-ζω κύριοι: συμπατριῶτα μου συγχωρήσατέ με αὐτὸς ἐχάλασεν ὅλα τὰ [διαγράφεται τὸ ἐπιθετο] καὶ αὐτὸς νὰ πληρώσῃ τὰ χρεῖα των, καὶ θὰ εἰσέλῃ ἀπ' ἐκείνους ὅπου αὐτὸς ζῆτει. γκινε [τὴ λέξη μεταχειρίστη-κα καὶ ὁ Μακρυγιάννης καὶ σημαίνει πόρνη] σκατογομῆρα κακὸν χρό-νον ἄρχισιν, λέγει εἰς τὰς πετωχὰς, καὶ γυναικὸς του. αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιτη-



δεύτης του καὶ ἡ ἀνατροφή του καὶ ἡ ψυχὴ του φανερώνεται τοῦ ἀσυ-νόητου, καὶ τὴν ὑπογραφὴν του εἰς τὰ εὐγενικά σας γράμματα νὰ ἐμῶν καὶ αὐτὸς, εἰ, εἶναι μέγας ὁ τάλας, κύριοι ἐγὼ παρ' αὐτοῦ ζῆτω ὅλην τὴν πατρικὴν μου κατάστασιν καὶ ἂς ζῆται τοὺς συντρόφους του, τὸ ὅστιον θὰ τὸ εἰδῇτε ἐν καιρῷ καὶ παρ' ἄλλων. προσμένω τὴν ἀπό-κρισιν σας, ἐν καιρῷ πρὸς κυδερήσιν μου, ταῦτα καὶ σὰς ἀκριβὲς προ-σκυνῶ μένω Δούλος σας πρῶθυμος

Κωνσταντῖνος [διαγράφεται τὸ ἐπιθετο]

Κεγο ἡ κωνσταντινενα σας προσκίνο εροτο δηα τὴν καλὴν σας γρηγν Και ἐγὼ ὁ στεφανάκης σας προσκυνῶ καὶ ἐρωτῶ διὰ τὴν καλὴν σας ὕγειαν Καγὼ ἡ Τερσέζα σας προσκυνῶ καὶ ἐρωτῶ διὰ τὴν καλὴν σας ὕγειαν

Ἐν Βοστώνῃ τῇ 21ῃ μαρτίου, 1886

Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ,

Ἡ ἐπιστολὴ σοῦ τε καὶ τοῦ φιλάτου μοι νύκτου Δημητρίου μ' εὗρεν ἐν τῇ μέσῃ ὀδυνηροτάτης θλίψεως. Ἡ προσφιλές μοι: σύζυγος Ἰουλία ἀπεβίωσε τῇ 10ῃ τρέχοντος μηνὸς ἐν καρδιακῷ νοσήματι. Τὸ φοβερὸν τοῦτο γεγονός ἐπῆλθεν ὡς ἀπροσδόκητος κεραυνὸς ἐξαίθριου οὐρανοῦ καὶ παρέλυσεν πάσας τὰς .ε. σωματικὰς καὶ νοσηρὰς δυνάμεις μου. Διατέλω εἰσέτι: ἐκπληρώτος ἀπέθανεν τοῦ μεγέθους τῆς συμφορᾶς μου. Μετ' ἑμοῦ πενήθει ἅπαντα σχεδὸν ἡ πόλις ἀπὸ τῇ θανάτῳ γυναικὸς τῆς ἡ ψυχικὴ καλλιότης ἦτον ἀσυγκρίτως ὑπερτέρα τῆς ἐξαιτίας σωματι-κῆς ὀρατικότητος τῆς. Ἡ μακαρίτης ἦτο σχεδὸν ἔκτακτον φαινόμενον πολ-λυμαθείας, ἀγαθότητος καὶ ἀνυποκρίτου ἀφοσιώσεως πρὸς πᾶν ὅτι εὐ-γενὲς καὶ ἴσων. Οὐ μόνον ὠμίλει καὶ ἔγραπεν ἀπροσκόπως καὶ μετ' ἀπαρμύλου γλαφυρίας τὴν ἀγγλικήν, τὴν γαλλικὴν, τὴν γερμανικὴν, τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν καθωμολομένην ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἦτο κά-τοχος τῆς ἱστορίας καὶ τῆς φιλοσοφίας, ἐγνώριζε καλῶς τὴν λατινικὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἦτο κλειδοκράτειρα τοῦ ποι-ητικοῦ καὶ φιλολογικοῦ θησαυροῦ ὅλων τῶν πεπολιτισμένων ἠθῶν. Οἱ τυφλοὶ, οἱ κωφοί, οἱ ἀνάπηροι καὶ πάντες οἱ δυστυχούντες εὗρισκον πάντοτε ἐν αὐτῇ ἀσφαλὲς καταφύγιον καὶ θερμὴν ἀντιλήπτωτα. Οὐδεὶς ποτὲ ἔκαρυσεν εἰς μίαν τὴν θύραν τῆς. Ταῦτων ἕνεκεν οἱ σοφοὶ καὶ πεπαιδευμένοι Σίμων αὐτῇ, οἱ ἐνδότες καὶ ἄστεγοι τὴν ἡράπην εἰλ-κρύνος οἱ φίλοι τῆς τὴν ἐλάτρευον, καὶ ὀλοκλήτως ἡ κοινωνία τὴν ἐσέ-βετο. Σπανίως ὁ θάνατος γυναικ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ

Υπηρετούσα στρατιώτης στὸ 3ο Σύνταγμα τῆς 13ης Μεραρχίας. Τὸ Σύνταγμα μᾶς βρισκόταν στὶς προφυλακές, μεταξύ Ἀφίων Καραχισάρ καὶ Συνδὶ - Γαζι.

Ἡ 14η Αὐγούστου, ἡμερομηνία ποὺ μᾶς ἐπιτέθηκε ὁ Κεμαλικὸς Στρατός, μὲ βρήκε στὸ 2ο Τάγμα τοῦ Συντάγματος, ἐκπαιδευμένο τηλεφωνητῇ. Τὴν ἴδια μέρα ἦλθαν καὶ οἱ λόχοι ἀπὸ τὶς προφυλακὲς καὶ ἀρχίσαν νὰ ὑποχωροῦμε.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ, Στρατηγὸς Τρικούπης ἀφίσε τὸ Σύνταγμα μᾶς ὡς ὀπισθοφυλακὴ ὅλων τῶν ὑποχωρούντων μονάδων τοῦ Σώματος. Ὑποχωρώντας καὶ πολεμώντας μέρα καὶ νύχτα, τὸ Σύνταγμα μᾶς ἔδωσε πολλὲς μάχες γιὰ νὰ καλύψει τὰ τμήματα, ποὺ ἦταν μπροστὰ ἀπὸ μᾶς.

Τὴν πιὸ μεγάλη μάχη δώσαμε στὴν κοιλάδα τοῦ Μπανάζ, ὅπου εἰχαμε πολλὲς ἀπώλειες ἀπὸ τὸ Κεμαλικὸ πυροβολικὸ. Μετὰ ἀπὸ πέντε μέρες πορεία καὶ κακουχία, νυχθημερόν, τὴν 19η Αὐγούστου τὸ βράδυ, φθάσαμε στὰ ὑψώματα ἐνὸς βουνοῦ, πάνω ἀπὸ τὴν πόλη Οὐσιάκ. Ἐκεῖ μείναμε ὅλη τὴν νύχτα αὐτοῦ, περιφερόμενοι συνεχῶς στὸ ἴδιο βουνό. Τὸ πρωὶ τῆς 20ῆς Αὐγούστου, ξεκινήσαμε νὰ κατεβούμε πρὸς τὸ μέρος ποὺ ὀδηγοῦσε ὁ δρόμος πρὸς τὴν πόλη Οὐσιάκ. Λίγα χιλιόμετρα ὁμως πρὶν φθάσουμε στὴν πόλη βρήκαμε συγκεντρωμένους πολλοὺς ἀξιωματικούς μας, ἕνας δὲ ἀπ' αὐτοὺς μᾶς ἐπλησίωσε καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Στρατιώτες, θέλετε νὰ πολεμήσουμε, νὰ πολεμήσουμε. Λάβετε ὁμως ὑπ' ὄψη σας ὅτι ἐκτός ἀπ' ὅσες σφαῖρες ἔχετε πάνω σας, δὲν ὑπάρχει δυνατότης νὰ προμηθευτοῦμε ἀπὸ πουθενά ἄλλες. Τὰ πυροβόλα ποὺ ἔχουμε ἔχουν μόνο ἀπὸ 5 βλήματα. Δυστυχῶς βρισκόμαστε περικυκλωμένοι ἀπὸ τρεῖς Κεμαλικὲς Μεραρχίες».

Μέχρι νὰ τελειώσει ἡ ὁμιλία τοῦ ἀξιωματικοῦ κατέφθασαν ἐφιπποὶ 2—3 Τούρκοι ἀξιωματικοὶ καὶ κοστῶντας στὰ χέρια τους μερικὰ λευκά χαρτιά, κατευθύνθηκαν πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν πικνών μας ἀξιωματικών.

Δυστυχῶς τὰ λευκά χαρτιά τῶν Τούρκων ἀξιωματικῶν ἦταν τὰ πρῶτα τόκολλα παραδόσεως, ποὺ υπέγραψαν οἱ δικοὶ μας ἀξιωματικοί.

Ἀπὸ τὴν στιγμή ἐκείνη χιλιάδες στρατιώτες, ἐκατοντάδες ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ τρεῖς Στρατηγοὶ Τρικούπης, Διγενῆς καὶ Δημαρῶς, ἤμασταν αἰχμάλωτοι τῶν Τούρκων. Ἀπὸ τὸ σημεῖο τῆς παραδόσεως, Τούρκοι φρουροὶ ἀνέλαβαν νὰ μόνον μισὸ κύπελλο νερό. Εἶναι θαῦμα πῶς μπορέσαμε νὰ περάσουμε τὸ μαρτύριο αὐτὸ ἐπὶ ὀκτῶ μέρες.

1) Ἦμασταν μὲ τὸ ἥθικο μᾶς σπασμένο ἀπὸ τὴν παράδοση. 2) Ἦμασταν νηστικοί, κουρασμένοι καὶ αὐτοῖν καὶ 3) Ἀπ' ὅσα χωριά περνούσαμε οἱ κάτοικοι ἐξαγριωμένοι

μᾶς ἐβρίζαν, προσπαθώντας νὰ μᾶς χτυπήσουν. Οἱ λίγοι φρουροὶ ἦσαν ἀδύνατο νὰ μᾶς προστατεύσουν νηστικοὶ ἤμασταν πολλοὶ καὶ ὁ πληθυσμὸς τῶν Τούρκων πολὺ ἐξαγριωμένος. Μετὰ ἀπὸ πορεία 2—3 ὥρων πλησιάσαμε στὴν πόλη Οὐσιάκ. Ἐκεῖ μᾶς περιμένε ἄλλη μεγάλη περιπέτεια. Ὅλοι οἱ κάτοικοι εἶχαν παρταχθεὶ ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ στοὺς δρόμους καὶ μᾶς βρίζανε προσπαθώντας νὰ μᾶς κακοποιήσουν. Δὲν ἦταν λίγοι αὐτοὶ ἀπὸ μᾶς ποὺ κα-

μὲ ἕνα τσουβάλι ὁ καθένας. Ἡ τροφή μας ἦταν τὸ πρῶτο μισὸ κύπελλο σιτάρη βραστὸ καὶ τὸ βράδι ἕνα κύπελλο ζωμὸ, ἀπὸ φασόλια ἢ ἀπὸ τατάτες. Ὅλες τὶς μέρες μᾶς μεταχειρίζονταν σὲ διάφορες ἀγκαριές ἢ τῶν πολιτῶν τοῦ Οὐσιάκ ἢ σὲ στρατιωτικὲς ὑπηρεσίες ὑπὸ τὴν φρουρὴν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν μᾶς φέρονταν καθόλου καλά. Μᾶς ἐβρίζαν καὶ μᾶς χτυποῦσαν.

Τὸ μῆνα Δεκέμβριο, μέσω Ἀφίων Καραχισάρ καὶ Ἐσκι Σεχέρ μᾶς με-

Ἐξήντα χρόνια μετὰ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΡΖΩΚΑΣ ἀπὸ τὸ Σκαμνέλι

Ἀπ' ὅτι θυμάμαι ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία μου στοὺς Τούρκους, στὶς πόλεις Οὐσιάκ καὶ Ἰσμίτ, τὰ χρόνια 1922—1923.

Αὐγούστου 1922

κοιμήθηκαν καὶ δυστυχῶς μερικοὶ φονεύθηκαν. Τέλος φθάσαμε στὸ κέντρο τῆς πόλεως. Μπροστὰ ἀπὸ τὸ Διοικητήριον καὶ κάτω ἀπ' αὐτὸ, ἦταν συγκεντρωμένοι ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ μας καὶ οἱ τρεῖς Στρατηγοὶ μας. Ἦταν ἐκεῖ καὶ ὁ Τούρκος στρατηγὸς Ἰσμέτ Ἰνονοῦ, ὁ μετέπειτα πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας, ὁ ὁποῖος μίλησε στὸν πληθυσμὸ τῆς πόλεως γιὰ τὴν νίκη τῶν Κεμαλικῶν στρατευμάτων. Ἰσλάσε ἐπίσης καὶ γιὰ μᾶς τοὺς αἰχμαλώτους, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μᾶς πειράζει κανεὶς καὶ ἀκόμη εἶπε ὅτι ἐν καιρῷ θὰ ἐπιστρέψουμε στὴν πατρίδα μας. Μετὰ 3—4 μέρες ἦλθε στὴν πόλη καὶ ὁ Κεμάλ γιὰ νὰ συγχαρεῖ τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τὸν στρατηγὸ Ἰνονοῦ. Ἐκεῖ στὸ Διοικητήριον, κάλεσε καὶ φιλοξένησε γιὰ λίγη ὥρα καὶ τοὺς δικούς μας στρατηγούς αἰχμαλώτους.

Μετὰ 12—15 μέρες ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ μας καὶ οἱ Στρατηγοὶ αἰχμάλωτοι μεταφέρθηκαν 25 χιλιόμετρα ἐξω ἀπὸ τὴν πόλη Ἀγκυρα καὶ ἐκεῖ παρέμειναν μέχρι ποὺ ἐγινε ἡ ἀνταλλαγή.

Τὸ μαρτύριον ὁμως τῶν στρατιωτῶν αἰχμαλῶτων ἦταν φρικτὸ. Τὶς πρῶτες ὀκτῶ μέρες μείναμε κλεισμένοι σὲ συρματοπλέγμα, ποὺ εἶχε ὁ στρατὸς ὁ δικὸς μας γιὰ 250 Τούρκους αἰχμαλώτους. Ἐμεῖς ὁμως ἤμασταν πάνω ἀπὸ δύο χιλιάδες αἰχμάλωτοι. Αὐτὲς τὶς ὀκτῶ μέρες μείναμε νηστικοὶ καὶ τὸ χειρότερον χωρὶς νερό, ἀκάλυπτοι κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο, μῆνα Αὐγούστου! Προσωπικὰ ἐγώ, σὲ διάστημα 60 ὥρων ἔβαλα στὸ στομάχι μου μόνον μισὸ κύπελλο νερό. Εἶναι θαῦμα πῶς μπορέσαμε νὰ περάσουμε τὸ μαρτύριον αὐτὸ ἐπὶ ὀκτῶ μέρες.

Μετὰ τὴν 28η Αὐγούστου μᾶς μετέφεραν σὲ μεγαλύτερα συρματοπλέγματα. Κοιμόμασταν γυμνοί, τὰ ρούχα μας τὰ εἶχαν πάρει οἱ Τούρκοι στρατιώτες, σὲ χαμηλὰ ὄμοια,

τέφεραν μὲ ἄλλου συναδέλφους αἰχμαλῶτους στὴν πόλη Ἰσμίτ (Νικομήδεια). Ἐκεῖ μᾶς παρέλαβε στρατὸς τῆς Τουρκικῆς ἀεροπορίας καὶ μᾶς χρησιμοποιοῦσαν σὲ διάφορες ἀγκαριές καὶ σ' ἕνα νεὸ Ἀεροδρόμιον, ποὺ γίνονταν ἐξω ἀπὸ τὴν πόλη. Τὸν μῆνα Μάρτιο 1923 ἀρρώστησα ἀπὸ σοβαρὴ ἀσθένεια καὶ μῆκα στὸ Νοσοκομεῖο. Ἐμεῖνα 5 μέρες στὸν θάλαμον ἐτοιμοθανάτων. Ἀπὸ τοὺς 5 ἀσθενεῖς τοῦ θαλάμου οἱ τρεῖς πέθαναν. Ζήσαμε ἐγὼ καὶ ἕνας Τούρκος στρατιώτης, ὡς ἐκ θαύματος.

Ἐκείνες τὶς μέρες ἀκριβῶς, μάθαμε ὅτι εἶχε ἀρჩίσει ἡ ἀνταλλαγή τῶν αἰχμαλῶτων. Μᾶς μετέφεραν στὴν Σμύρνη καὶ ἐκεῖ μᾶς παρέλαβε ὁ Ἐρμούρης Σταυρός. Ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὸ νοσοκομεικὸ πλοῖο Ἀμφιτρίτη μεταφερθήκαμε στὸν Πειραιά. Συγκινητικὴ ὑπῆρξε ἡ στιγμή γιὰ μᾶς, ὅταν περάσαμε τὰ Τουρκικὰ χωρικά ὕδατα καὶ ἀπὸ πλοῖο ὑψώθηκε ἡ Ἑλληνικὴ σημαία. Κλαίγαμε καὶ πιστεύαμε ὅτι πατήσαμε Ἑλληνικὸ ἔδαφος καὶ ἤμασταν πλέον ἐλεύθεροι.

Ὅταν φθάσαμε στὸν Πειραιά μᾶς ἀποβίβασαν νύχτα στὸ λιμάνι γιατί ἤμασταν σὲ ἄθλια κατάσταση. Τὰ ρούχα καὶ τὰ παπούτσια μας ἦσαν κουρελιασμένα. Δὲν ξεχνῶ ποτὲ τὴν μεγάλη φιλοξενία ποὺ μοῦ πρόσφερε στὴν Ἀθήνα, μέχρι νὰ συναντήσω τὸν πατέρα μου, ὁ καλὸς μου χωριανὸς Ἀπόστολος Καζάνας καὶ ἡ μητέρα του.

Τὰ μαρτύρια ποὺ τράβηξαν οἱ Ἑλληνεῖς αἰχμάλωτοι ἀπὸ τοὺς Τούρκους, κατὰ τὰ ἔτη 1922—1923, εἶναι τόσο πολλὰ, ποὺ χρειάζονται βιβλία ὁλόκληρα γιὰ νὰ τὰ περιγράψω κανεὶς ὅλα.

Ἐγὼ ὑπῆρξα τυχερὸς μαζί με τοὺς ὑπόλοιπους συναδέλφους ποὺ γυρίσαμε ζωντανοί, γιατί οἱ μισοὶ αἰχμάλωτοι πέθαναν ἀπὸ διάφορες κακουχίες καθὼς καὶ δολοφονίες Τούρκων πολιτῶν καὶ στρατιωτῶν.

ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΤΙΜΗ

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Ο Κ. ΣΠΥΡΟΣ Κ. ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ

Στὶς 24 τοῦ περασμένου Ὀκτωβρίου οἱ δημότες τῶν Γιαννίνων ἀνέδειξαν Δήμαρχο τῆς πόλεως τὸ συμπατριώτη μᾶς κ. Σπύρο Κατσαδήμα. Ὁ κ. Σπύρος Κατσαδήμας μὲ τὰ ἀπαραιτήτα προσόντα, ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ λεπτότητα τῶν πέντων καθοκόντων στὴν ἱστορικὴ πρωτεύουσα τῆς Ἠπείρου, παρέχει τὴν ἐγγύηση πῶς τὸ πέρασμά του ἀπὸ τὸ ἀξιωματὸν αὐτὸ θὰ ἀφήσει ἐποχὴ γιὰ τὰ Γιαννίνα.

Ὁ κ. Κατσαδήμας εἶναι γόνος τῆς Μονοδεντρίτικης ἱστορικῆς οἰκονομίας τῶν Κατσαδημαίων. Παιδὶ τοῦ ἀπὸ τὸ Μονοδέντρι δικηγόρου μακαρίτη Κωσταντίνου Κατσαδήμα, ποῦτε διατελεσε ἐπανελλήμενα βουλευτῆς, πρὶν ἀπὸ τὴν δικτατορία τοῦ Μεταξά, στὸ Νομὸ τῶν Γιαννίνων σὲς Κυβερνήσεις τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἀποτελεῖ πραγματικὸ σέμνυμα τοῦ δικηγορικοῦ σώματος τῶν Γιαννίνων, γιατί συγκεντρώνει

πλήθος κοινωνικῆς ἀρετῆς καὶ διακρίνεται γιὰ τὸ ἀνώτερον ἥθος καὶ τὸν πατριωτισμὸ του. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. Σπ. Κατσαδήμα σὲν Δήμαρχο τῶν Γιαννίνων ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὴ τιμὴ καὶ γιὰ τὸ Ζαγόρι μᾶς. Ἀντὶκεῖ στοὺς ἐκλεκτοὺς μας συμπατριώτες ποὺ τιμοῦν κατὰ τὴν ἀξίαν τὸ Ζαγόρι μᾶς. Ἡ ἐφημερίδα μᾶς μὲ πατριωτικὸ κομῶρι ἀπευθύνει σ' αὐτὸν τὰ πιὸ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ τὶς εὐχάριστες ἐγκάρδιες εὐχὲς γιὰ ἐπιτυχία στὸ τόσο λεπτὸ καὶ βαρὺ ἀξιωματὸν ποὺ τὸν ἀνάδειξε μὲ τὴν τιμητικὴν του ψήφο ὁ λαὸς τῶν Γιαννίνων.

Κτὸ Ζαγόρι μᾶς

Ο Κ. ΓΕΩΡ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Στὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου ἀρτίστη καὶ ἀνέλαβε καθήκοντα Γεν. Γραμματέα στὸ Ὑπουργεῖο Ἐμπορίου ὁ συμπατριώτης μᾶς κ. Γεώργιος Σωτηρόπουλος. Γεννήθηκε στὴ Μπαλὰ - Ζαγοριῶν στὰ 1936 ἀπὸ γονεῖς ἀγρότες, τὸν Ἀλέκο καὶ τὴν Πάππα. Ἀσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου πολὺ εὐδόκιμα στὴν Ἀθήνα ἀπὸ πρῶτα. Δικηγόρεῖ καὶ στὸν Ἄρειο Πάγο. Σπούδασε ἀρχικὰ δόκτορας κατόπιν πῆρε καὶ τὰ πτυχία ἀπὸ τῆς Πάντειο καὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῆς Θεσσαλονίκης. Διακρίνεται γιὰ τὸν πατριωτισμὸ του, τὸ ἥθος του καὶ γιὰ πλήθος ἄλλες κοινωνικῆς ἀρετῆς. Παρέχει τὴν ἐγγύηση, πῶς θὰ ἀντιπεξέλθει ὅπως πρέπει στὰ καθήκοντα τοῦ ὑπουργικοῦ Γεν. Γραμματέα. Ἡ τοποθέτησή του στὸ ἀξιωματὸν αὐτὸ ἀποτελεῖ τιμὴ γιὰ τὸ Ζαγόρι μᾶς. Τὸν καμάρωνει εὐκρινῶς, γιατί ὁ πῆρξ ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀγαπημένους μου μαθητῆς κάποτε. Τὸν συγχαίρω θερμότερα.

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ (Παραλλαγή)

Σὲ τούτ' τὴν πάβλα ποῦντασε, «γραμμένα μάνια» καὶ πᾶ, καὶ παρδαλά, καὶ τούτ' τὸ τραπέζι, γιὰ κουρμαστέτε «γιὰ μου» νὰ, ὦρὲ νὰ σὰς πῶ. Πᾶ κουρμαστέτε νὰ σὰς πῶ, «γραμμένα μάνια» καὶ πᾶ, καὶ παρδαλά καὶ νὰ σὰς μολογίσω. Χαίρετ' ὁ πεῦκος, γιὰ μου, ὦρὲ, στὰ βουνὰ (ἐπαναλαμβάνονται σ' ὅλο τὸ τραγούδι: τὰ παραπάνω). Χαίρετ' ὁ πεῦκος στὰ βουνὰ καὶ ὁ σταυραϊτὸς στοὺς κάμπους χαίρεται καὶ ὁ ἕνας νιὸς καλὸς σὲ μιὰ κυρτὴ ταβέρνα. Τρεῖς μαυρομάτες τὸν κερνοῦν τρεῖς δημοφῆς κοπέλλες ἡ μιὰ κερνάει μὲ τὸ γιᾶλι καὶ ἄλλη μὲ τὴν κοῦπα καὶ ἡ τρίτη ἡ καλύτερη μὲ μαστραπὰ φλωρένιο.

Κέρνα μας κρασί κέρνα μας κρασί κέρνα μας κρασί στὴν κοῦπα τὴ χρυσή. Ἀπ' ὅταν ἦταν τὸ χρυσὸ καὶ μέσα ἦταν ὁ μύσχος καὶ ἀπὸ τὸν μύσχο τὸν πολὺ καὶ ἀπὸ τὴν μυρωδιά του ἀποκαυθίθη ὁ νισούτσικος στὴν ἀγκυλιά τῆς κώρης. Ἡ μιὰ τοῦ πῆρε ὁ ἄλλο καὶ ἡ ἄλλη τὴ σακκούλα καὶ ἡ τρίτη ἡ ὁμορφότερη τοῦ πῆρε τὸ ντουφεκι... Κι ὅταν διανύθη ὁ νισούτσικος καὶ ἦρθε στὰ σὴνκαλά του, γράφει γράμμα στὴ μάννα του γράμμα στὴν ἀδερφή του - Μάννα! νὰ στείλῃς ἄλλο γὰ στείλῃς καὶ ντουφεκι. Νὰ στείλῃς καὶ ἄσπρα λιγιστὰ τι ἀνὰ δυὸ καὶ ἄν τρεῖς χιλιάδες. Κι ἡ μάννα τοῦ ἀπάντησε καὶ ἡ ἀδερφή τοῦ γράφει: Γόνακι! ἀνὰ ἦσουν ἔξυπνος καὶ ἀνὰ ἦσουν στοχασμένος. Τὴ μιὰ νὰ στείλῃς γιὰ νερό, τὴν ἄλλη γιὰ τὰ ξύλα. Τὴν τρίτη τὴν καλύτερη νὰ κοιμηθεῖς ἀντάμα.

Σημ.: Τὸ τραγούδι αὐτὸ μοῦ τὸ τραγουδῆσε ὁ Γεώργιος Ντούδας λης ἀπ' τὸ Τσιπέλοβο τὸ 1936 σ' ἕνα γράμμα.

(1) (διανόητο = διανοήθηκε - ξύπνησε).

Ο ΑΪΤΟΣ (Τῆς φάθας)

Ἕνας αἰτὸς καθότανε ψηλὰ σὲ στρουγκολίθ. Εἶχε τὰ μάτια κόκκινα καὶ τὸ κεφάλι μαῦρο κρατοῦσε καὶ στὰ νύχια τοῦ ἀνθρώπινου κεφαλὶ βολὲς βολὲς τὸ σήμπαγε καὶ τὸ μοιρολογεῖ: — Πι χάλυες τι γύρευες μωρὲ καλὸ κεφάλι: «κεφάλι κακοκέφαλο χωρὶς μυαλὸ καὶ γνώστη; — Κεφάλι πῶς μᾶς τ' ἔκανες καὶ σ' ἔχουνε κοιμένο; ἐξήντα κοπέλλες φίλησα καὶ ἐξήντα παντρεμένες καὶ ἐκεῖ στὴν κώρη τοῦ παπᾶ τὴν μικροπαντρεμένη μὲ πιάσανε μὲ μπαμπασιὰ μού στήσανε καρτέρι. Παπὰς βαρεῖ μὲ τὸ σταυρὸ καὶ ὁ ἄλλος μὲ μαχαίρει καὶ ἡ πεθερὰ ἡ ἀπλαχνὴ μούκοψε τὸ κεφάλι.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΙΡΟΝΤΑΣ (2) Κλέφτικο τῆς φάθας)

Γιὰ ποὺ μᾶς πᾶς ἔρε Σίροντα Σύρο καὶ Καπετάν; Πάνω στὴ Φούρκα ἔρε παιδιὰ σ' ἐνὸς παπᾶ τὸ σπῆτι. — Παπὰ φομὶ παπὰ ἔκρασι νὰ φᾶν τὰ παληοκράα. Παπὰ φέρε τὴν κώρη σου τὴν θελ' ὁ Καπετάνιος. — Φομὶ κρασί δοο θέλετε, ἐγὼ θὰ σὰς φιλέψω. Καὶ τὴ ζωὴ μ' ἀνὰ θέλετε καὶ αὐτὴ θὰ σὰς τὴν δώσω. Κι ἡ κώρη μου δὲν εἶναι ἐδῶ πῆγε σὲ μοναστήρι. Πᾶει νὰ γενεὶ καλόγερρα ν' ἀγάση τὴν ψυχὴ τῆς.

ΤΟΥ Κ. Κ. ΒΑΡΖΩΚΑ

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ (Παραλλαγή) τῆς Ξενιτιάς

Ἐγὼ στὸν ἥλιο ὀρκίστηκε ποτὲ μὴν τραγουδίσω καὶ ἀπὸψε γιὰ τοὺς φίλους μου τοὺς πολυαγαπημένους θὰ πῶ τραγούδια θλιβερὰ καὶ παραπονιμένα — Ἄνοιξε θλιβερὴ καρδιὰ καὶ πικραμένα χεῖλη ἄνοιξε, πέφτας τίποτε καὶ παρηγόρησέ μας — Παρηγοριά ἔχ' ὁ θάνατος καὶ ληρυσὺνη ὁ χάρος μὰ ὁ ζωντανὸς ξεχωρισμὸς παρηγοριά δὲν ἔχει: χωρῆσαι ἡ μάννα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάννα. Κι ὁ ζωντανὸς ξεχωρισμὸς παρηγοριά δὲν ἔχει.

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ
(Χορὸς κεφάτος)

Τούτο, τὸ μωρὸ μου μάννα τούτο τὸ καλοκαράκι τούτο τὸ καλοκαράκι, κυνηγοῦσα ἕνα πουλάκι, κυνηγοῦσα προσπαθοῦσα νὰ τὸ πιάσω δὲν μποροῦσα κυνηγοῦσα καὶ πασκούσα ἀχ πολὺ τὸ ἀγαπούσα.

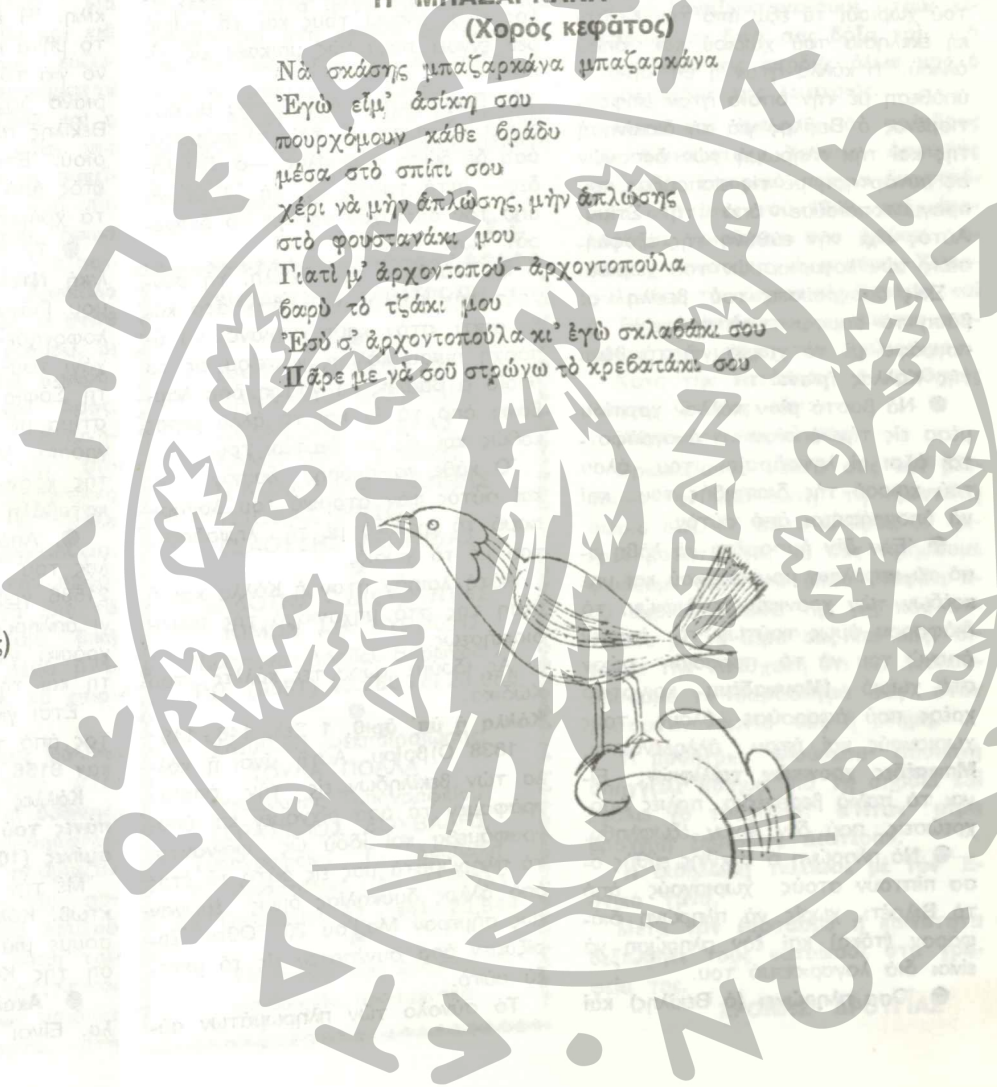
Κεφάλτα γυρίσματα

ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΚΟΡΗΣ
(Χορευτικὸ κεφάλτο)

Μπιζέρισα μούρ μάννα μαντήλια νὰ κεντῶ καὶ θὰ τὰ παρατήσω θέλω νὰ παντρευτῶ κέντα μούρ κώρη κέντα μούρη κώρη καὶ τούτῃ τὴ χρονιά καὶ ἐγὼ θὰ σὲ πατρεφῶ μέσα στὰ Γιαννίνα.

Η ΜΠΑΖΑΡΚΑΝΑ
(Χορὸς κεφάτος)

Νὰ σκάσης μπαζαρκάνα μπαζαρκάνα Ἐγὼ εἶμ' ἀτίκη σου πουργόμου καὶε βράδυ μέσα στὸ σπῆτι σου χεῖρι νὰ μὴν ἀπλώσης, μὴν ἀπλώσης στὸ φουστανάκι μου. Γιατὶ μ' ἀρχοντοῦλα - ἀρχοντοπούλα βαρὺ τὸ τζάκι μου. Ἐδῶ σ' ἀρχοντοπούλα καὶ ἐγὼ σκαθῶ σου. Πᾶρε μὲ νὰ σοῦ στρώγω τὸ κρεβατάκι σου.



Περιεχόμενο αυτού ή αυτοδοκιμηση της κοινότητας και ή πορεία
της 30 χρόνια τ ε κ μ η ρ ι ω μ έ ν η από το 1832
Τό κεφάλαιο 7ο παραλείπεται. Χωρίς ενδιαφέρον

Στή σελιδα 146 του αντιγράφου
του κώδικα είναι καταχωρισμένη η
υπ' αριθ. 1 Κόλλα των Βεκιληδων,
εις την οποια εγραφαν οι χωριανοί
τά όσα εβριχαν, ανέγραφαν και
πληθύνωναν.

Ήταν ριά κατάσταση όλων των πληρωσιμών για ώριμοινα χρονικό διάστημα που ήταν γύρω στον ένα χρόνο. Ή κατάσταση ήταν κατασχεμένη στον κώδικα, όπως και η στήλη, και αντίγραφο της πρέπει να ήταν τοιχοκολλημένο σε έμφανές μέρος του χωριού, όπως στα έργα-στρία, όπως έλεγαν τα μοιζαζία του χωριού, τα έξω από την Κεντρί και έκκλησία του χωριού και όπου αλλού. Ή κόλλα ήταν η ύπ' αριθ. 1

Σπίς υποχρεώσεις του βεκίλη με βάση το συμφωνητικό που είχε υπογράψει με το χωριό για το θέμα της Κόλλας ήταν:

● Έάν δέν ἡμπορέση νά λάβη ἀπό τὰ κεφάλαια μουκαδεμίου καί μπε καέδων τῶν χρονικῶν τεκλιφιών, τὸ διάφορον ὁμῶς τοῦτων τὸ ἐπῆρην

Μπικαέδες χρονικῶν τεκλιφιῶν: Εἶναι τὰ παλιὰ βερεισέδια, παλιές ὑποχρεώσεις, ποῦ δὲν εἶχαν ἐξωφληθῇ.

● Ὅσα πληρῶνει (ὁ Βεκιλῆς) καὶ

Ὁ κάθε νοικοκύρης λοιπόν είχε και αὐτός τὸν ἀτομικὸ τοῦ λογαριασμὸ τὸ σχετικὸ μὲ τὴ ληψοδοσία τοῦ μὲ τὸ χωριό.

Ας ιδούμε τώρα πές κόλλες του
Κώδικα.

λα τῶν βεβίληδων εἰς τὴν ὁποίαν
γράφομεν τὰ ὅσα ρίχνομεν καὶ ὑπο-
γράφομεθα καὶ ἰδοὺ ὡς παῖνονται

Τὸ σύνολο τῶν πληρωμάτων αὐ-

● Ακολουθεί η υπ' αριθ. 2 Κόλ-
λα. Είναι καταχωρισμένη στις σελ.

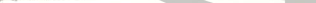
νο της Σεβαστής Τόλη ο γαμπρός
της Κων. Ν. Καλέας και ο έγγονός
της Νίκος Κ. Καλέας προσέφεραν
για τη μνήμη της στον Άγιο Νικό-
λα από 1000 δραχμές.

[illegible]

Τὸ ΖΑΓΟΡΙ μας

λιν, με τους κρότους των πυροβό-
λων, απ' τη μεριά των Άλβανικών
ορεινών, τὸ Μπουραζάνι και τὸ
Λουσόβκι, πού ζανοίγονται ἀντικρί-
μας. Χτύπησε τότε ἡ καμπάνα γιὰ
τὸ καλέσει προσκλητήριο. Ὁ πόλε-
μος εἶχε ἀρχίσει. Ὁ Μουσσολίνι
τέντωσε τὸ χέρι του κι' ἔδειξε τὴν
Ἑλλάδα, τὴν Ἀθήνα. Κι' οἱ φασί-
στικὲς στρατιές του παρατόχτηκαν
στὴ μεθόριο γιὰ νὰ προέλθουν.

‘Από μικρούς καὶ μεγάλους ψαλλοῦ-
κε τὸ καλῶντα ἡ μνήμη). Τρία στε-
φάνια, ἀπὸ πλεγμένα κλώνια δάφνης,
στολισμένα σκόρπια μὲ ἀγιοδημητρί-
ατα μικρὰ λουλουῖς· αὐτοὶ μὲν
μαργαρίτες — εἶδε γεμάτες τῆς αὐ-
λῆς τὸν σπῆντα ἀπὸ τέτοια λουλου-
δια— ἐναποτέθηκαν στὴ βάση τοῦ
μνημείου τοῦ Προέδρου τῆς Κοινο-
τήτας, ἀπὸ σταθμάρχη, τῶν παιδίων
τοῦ σχολείου. Ἐνα τέταρτο, στὴ



ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΤΙΑΣ

ΚΗΤΟΙ: Κατά τὸ ἐτήσιο μνημόσυνο τῆς Σεβαστῆς Τόλῃ ὁ γαμπρὸς τῆς Κων. Ν. Καλέας καὶ ὁ ἐγγονὸς τῆς Νίκος Κ. Καλέας προσέφεραν γιὰ τὴ μνήμη πτῆς στὸν Ἅγιο Νικόλα ἀπὸ 1000 δραχμῆς.

— Ὁ κ. Κων. Καλέας ἔδωσε καὶ 500 δρχ. γιὰ τὴ μνήμη τοῦ πατέρα του Νικόλαου.

ΤΑ ΝΕΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Δημοσιεύουμε τα αποτελέσματα των κοινοτικών εκλογών της 17 'Οκτωβρίου όπως τα πήραμε από τη Νομαρχία 'Ιωαννίνων.

Τα αποτελέσματα που δεν έχουν ακόμη επικυρωθεί από αρμόδια Ειρηνοδικεία είναι πιθανόν να παρουσιάσουν λάθη στο όνοματεπώνυμο γιατί έχουν μεταβιβαστεί τηλεφωνικώς.

Στις περιπτώσεις που ο πέμπτος του πλειοψηφισαντος κόμματος και ο δεύτερος της μειοψηφίας ισοφάρη με άλλους συνυποψηφίους αναφέρονται όλοι ισοψηφισαν.

Σημειώνουμε ότι στη Λίστα εξελέγη πρόεδρος ο κ. Χριστόφορος Κ. Παύλας 23 χρόνων, ο νεώτερος πρόεδρος στο Ζαγόρι.

● ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Κολαϊκές Κων. του Θωμά 9
Λοιγαβάνης 'Απ. του Μιχ. 6
'Ιωάννου Χαριτίτη του 'Ιωάν. 6
Σουρλούκα Μιρ. του Δημ. 6
Κολαϊκές Θωμάς του 'Ιωάν. 5
Σουρλούκας Γεώργ. του Δημ. 5
Κολαϊκές 'Αφροδίτη του 'Αλ. 3
Κολαϊκές Μιχ. του Θωμά 3
Σουρλούκας Κων. του Δημ. 3

● ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

Μύρος Δημ. του Γεωργίου 10
Μάντζιος Φωκίων του 'Αναστ. 10
Ρίνας Σπυριδών του 'Αναστ. 10
Βαρτζίκας 'Ανδρ. του 'Αναστ. 9
Σιουλάς Κων/νος του Βασ. 8
Λιάντος Βασ. του 'Ιωάν. 8
Σπαιμάνης Θρασύβ. του Χρ. 8
Γιαννάκος Χριστόδουλος του Ηλία 9
Γιαννιάκος Νίκος του Μιχ. 9
Μάντζιος Γεώργ. του Μιχ. 9
Χατζής Δημ. του Χριστόδ. 9

● ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Ξάνθος Παναγ. του Κων/νου 39
Καποδίστης 'Αλέξ. του Δημ. 34
'Αχνούλας Γεώργ. του Ν. 34
Καταβρίδας Γεώργ. του Εύαγ. 30
Γκόντος Χριστόδ. του Σπυρ. 18
Ζουρδούλης Κων. του Βασ. 39
Παπακωστής Μιχ. του Χρυσ. 39

● ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Καλογήρου Δημ. του 'Αναστ. 24
Μήλιος Σπύρος του Νίκου 18
Ρούντος Χρήστος του Νικ. 15
Καψάλης 'Απόστολος του Λεων. 14
Μασσαλάς Κων. του 'Αθαν. 14
Καραλής 'Αριστείδης του Παν. 22
Τσάτσος Κυριάκος του Δημ. 22

● ΑΡΙΣΤΗ

Ζήσης 'Ιωάννης του Κων. 33
Ζωϊδής 'Ελένη του 'Ιωάν. 29
Γάρος 'Αλέξιος του Χρήσ. 29
'Ιωαννίδης Γεώργ. του Μιχ. 29
Κλούμπας Σπύρος του 'Αθαν. 16
Χατζηγιάννης Μιχαήλ του Κων. 22
Νικολαΐδης Χρυσόστ. του Γ. 22

● ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Παπαναστασίου Γαβριήλ του Σπ. 53
Γκίτσας 'Αγγ. του Μιχαήλ 45
Μπαλινόβας 'Αθαν. του Χαρίση

Κρανός Χρ. του 'Ιωάν. 42
Ντάγκας Εύθ. του Βασ. 37
Σιάκας Μιχ. του Ξενοφ. 24
Λαδιός Κλεομ. του Κων/νου 23

● ΒΙΤΣΑ

Παπαχρήστος 'Ιωάν. του Χ. 36
Παπαχρήστος Κων. του Χ. 31
Χαρίσης Δημοσθ. του Ε. 28
Καραγιώργης 'Αναστ. του 'Ι. 28
Καρέτσης Δημ. του Σ. 32
Τσομάνης Σπυρ. του Δ.

● ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Καραγιαννόπουλος 'Ιωάν. του 'Αθ. 20
Πασχάλης 'Αλκίς του Μιχ. 18
Βακάρος Χρυσάνθη του Γεωρ. 18
Βασδέκης Χρυσ. του 'Αποστ. 12
Κυράκης Κων. του Εύαγ. 13
Τσομίδης Γεώργιος του Νικ. 16
Κουνάβος 'Αριστέιδης του Δημ.

● ΒΟΒΟΥΣΑ

Δρούγας 'Αλέξ. του Δημ. 39
Καζάνας Γεώργ. του Στεφ. 21
Δήμιος Ζήσης του 'Ιωάν. 19
Νόλλας Στέργ. του Βασ. 18
Δρούγας Βίκτωρ του Νικ. 18
Παπα'Ιωάννου 'Η' Πλασιπεργίου 18
Σπέργιος του Γεωργ.

● ΓΡΕΒΕΝΗΤΙ

Βουγιάνης 'Αναστ. του 'Ιωάν. 53
Σιουλάς Κων/νος του 'Ιωάν. 30
Γαλάνης 'Αθαν. του Βασ. 30
Κίτσιος Χριστόδ. του Βασ. 26
Βουγιάνης 'Ιωάν. του Δημ. 26
Θεοδωρίδας Δημ. του Χριστόδ. 30
Σκαρπίδης 'Ιωάν. του Κων. 30

● ΔΙΚΟΡΦΟ

Μητρόπουλος Δημ. του 'Αναστ. 19
Πλαστήρα Φρειδ. του Γεωρ. 15
Τσιόνης Νικόλαος του Στεφ. 14
Σακελλαρίου Μανθ. του Σάββα 8
Μητρόπουλος Βασ. του 'Αναστ. 8
Μητρόπουλος Κων. του 'Ιωάν. 15
Λάκος Χριστόδ. του Νίκου

● ΔΙΠΟΤΑΜΟ

Παπαγιαννόπουλος 'Ελευθ. του Δ. 11
Πέτρου Γεώργ. του 'Ιωάν. 11
Κασιμής Κων. του 'Αντών. 10
Λαλιδής Γεώργ. του 'Θεοκρ. 10
'Αδαμίδης Κων. του Φιλίπ. 9
Ράπτης Χριστόδ. του Δημ. 8
Σιούτης 'Αθαν. του Χρήσ. 7

● ΔΙΛΟΦΟ

Βλάχος Κων. του Γρηγορίου 11
'Αναστασιόδης Λεων. του 'Αν. 11
Παπαθεοδύρου Παντ. του Θεοδ. 7
Ζώης Παντελής του Βασ. 6
Βλαστός 'Αθηνά του 'Ελευθ. 5
Ζέρβας Παντελής του Στεφ. 4
Βλάχος Παντελής του Παύλου 4
Μηλιώτης 'Αργύρης του Διον.

● ΔΙΛΟΦΟ

Βλάχος Κων. του Γρηγορίου 11
'Αναστασιόδης Λεων. του 'Αν. 11
Παπαθεοδύρου Παντ. του Θεοδ. 7
Ζώης Παντελής του Βασ. 6
Βλαστός 'Αθηνά του 'Ελευθ. 5
Ζέρβας Παντελής του Στεφ. 4
Βλάχος Παντελής του Παύλου 4
Μηλιώτης 'Αργύρης του Διον.

● ΕΛΑΤΗ

Βακάλης 'Ορέστης του Γεωργίου 11
Θεοχάρους Φρίξος του 'Απ. 11
Μπακάλης Θεοφ. του Γεωρ.

● ΕΛΑΤΗ

Βακάλης 'Ορέστης του Γεωργίου 11
Θεοχάρους Φρίξος του 'Απ. 11
Μπακάλης Θεοφ. του Γεωρ.

Βάλλης Δημ. του Βασ. 8
Σιάκας Δημ. του Χρ. 7
Ξανός 'Αγγελίας του 'Αποστ. 23
Ξανός 'Αποστ. του 'Αποστ. 8
Παλιάνης Γεώργ. του Στ. 8
Τάγκας Μιχαήλ του Κων. 8

● ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ

Νταβώνης Παναγιώτης του 'Ιω. 36
Σπυρίκος 'Αλέξιος του 'Ανδρ. 34
Τσιουίκας Νικ. του 'Αναστ. 23
Γιώτης Κων. του 'Αλκίβ. 22
Βράγγαλης Γεώργιος του 'Αθαν. 20
Κοκορδάκος Βασ. του Χρ. 26
Τσιουίκας 'Ιωάν. του Γεωρ.

● ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Τζόκας Δημήτ. του Παναγ. 29
Κωνσταντίνος Βασ. του 'Αν. 29
Ντιναλέξης Γεώργ. του 'Αλκίβ. 26
Ντιναλέξης 'Ευριπ. του 'Αλκίβ. 17
Ζήσης Γεώργιος του Χρ. 13
Τζόκας Νικόλ. του Μιχ. 28
Γιώτης Θωμάς του Θεοχ.

● ΗΛΙΟΧΩΡΙΟΝ

Κοντογιάννης 'Ιωάννης του Α. 13
Παπακωστής Σοφία του Α. 11
Πολύζου Μελετία του Δ. 10
Κουνουπύρη Βεατρίκη του Ν. 3
Τριανταφυλλίου Χρήστος του Γ. 9
Νάσας Χαράλ. του Χ. 9
Καποδίστης Νικόλ. του Κ. 9
Τριάντης Σπύρος του Α. 9
Φιλίπης 'Ιωάννης του Β.

● ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

Θάνος Νικόλαος του 'Ιωάννου 16
Τζελέτας 'Ηλίας του Θεοχ. 13
Κατασιούρας Γεώργ. του 'Ανδρ. 12
Καραβασίλης Κων. του 'Ιωάν. 12
Τσαχολάβας Βασίλειος του Χρ. 12
Τάσας Γεώργιος του 'Ιωάννου 21
Δόβας Εύαγ. του Βασίλ.

● ΚΑΛΩΣΤΑ

Κασιόλας Θεοδ. του Βησσαρ. 14
Σιουλάς Σωτηρ. του Νικ. 14
Ζιάκας 'Αλέξ. του Παντ. 13
Στεφάνου Διον. του Βασ. 13
Σοροβάκος 'Ιωάννης του Κων. 11
Κατασιούρας Βύρων του Κων. 9
Λιάκης 'Αθαν. του Στυλ. 8

● ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Βουλδοδής Εύριπ. του Μιχ. 18
Τζούφης Στέφ. του Γεωργ. 18
Ντιναλέξης 'Αποστ. του Κων. 15
Φιλίπης Παντελής του Κων. 13
Ράπτης Πλάτων του Παύλου 12
Ράπτης Γρηγ. του Γεωρ. 11
Ζαμπάλας Κων. του Σπυρ. 9

● ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Κυρίτης Δημ. του Μιχ. 20
Χουλιάρης Βασ. του 'Ιωάν. 17
Γόγολας 'Ιωάν. του Δημ. 14
Νταχρής Χρ. του Γεωρ. 14
Μάστορας Κων. του Χρ. 13
Πρωτόπαπας Κων. του Νικ. 25
Τζιόβας Παναγ. του Θεοφ.

● ΚΑΤΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Στεφάνου Γεώργιος του Δημ. 11
Ρέσος Εύαγγ. του Δημ. 11

Κασιόλης Παν. του 'Αν. 25
Κοτσοβίτσας Δημ. του 'Αρ. 23
Τσομάνης Μιχ. του Νικ. 23
Μπάτσος 'Επισμ. του 'Ιωάν. 27
Τζιμάς Δημ. του Παν. 14

● ΚΗΠΟΙ

Τόλης 'Αγάπης του Γεωργίου 28
Σταυρίδης Κων. του Δημ. 17
Κασιάρης Κων. του 'Αθαν. 17
Κασιούλης Μιχ. του 'Ηλία 10
Παλιόπουλος Σοφ. του Βασ. 10
Νούλης Χρυσόστομος του Θωμά 20
Κιάκος Δημ. του Γεωρ. 23

● ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γόγολας Λάμπρος του Παν. 23
Παππά Μαρία του Δημ. 21
Τάγκας Τηλ. του Βασ. 21
Βακάλης Σοφία του Πέτρου 18
Κοντοδής Δημ. του 'Ηλία 17
Τσομάνης Σ. του Παύλου 14
Ζήγος Κων. του Χρ. 13

● ΛΑΪΣΤΑ

Παύλας Χριστόφορος του Κων. 23
Πηλίκος Γεώργιος του Θεοδ. 19
Σχορδός Βασίλειος του Κων. 18
Μπόνης Γεώργιος του Χριστόδ. 13
Φειδίας Χαράλ. του Γεωρ. 13
Γρίβας Δημήτριος του Λεων. 21
Βέης Λεων. του 'Ιωάν.

● ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Κλούφας Θεοδ. του Δημ. 21
Μηττίπας 'Αθαν. του Βασ. 17
Πεζοδρόμος Κων. του 'Ιωάν. 16
Κοφειδής 'Αντ. του Θεοδ. 12
Παπα'Ιωαννίδης Δημ. του Κων. 12
Τσιμής Βασ. του Χριστ. 31
Τζιώρας Σπύρος του Κων.

● ΛΥΓΓΙΑΔΕΣ

Λιούρης Γεωργ. του Βασ. 22
Μηττίπας Παν. του Γεωρ. 18
Παππάς Κων. του Χρ. 17
Μάνθος Βασ. του Κων. 15
Χολέβας Θεοδ. του 'Ιωάν. 15
Σιαφάκας Βασ. του Κων. 30
Λάλλης 'Αναστ. του Χρ.

● ΜΑΚΡΥΝΟ

Παππάς Νικόλαος του 'Αριστ. 17
Ζάνος Ματθαίος του Βασ. 14
Χαρτζάβας 'Αποστ. του Μιχ. 13
Σακκάς Λάμπρος του Εύαγ. 12
Πάσχος 'Ελευθ. του Γεωργ. 12
Σιαμπίρης 'Αθαν. του 'Ιωάννου 15
Φούφας 'Ελευθ. του Νικ.

● ΜΑΝΝΑΣΗ

Ματσόπουλος Γεώργ. του 'Ιωάννου 3
Καρρός Στέφ. του 'Ιωάννου 3
Ματσόπουλος 'Ιωάν. του Δημ. 5
Μυλωνάς 'Αθαν. του 'Ιωάν. 4
Λαδιός Βασίλειος του Κων. 4
'Ατζεμπόπουλος Μιχ. του Κων. 3
Τζιτζής Βασίλ. του Θεοφ.

● ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ

Καραμπότσας 'Αποστ. του Φωτ. 17
Χασιάτης Κων. του 'Αποστ. 11
Μπούσης Νικ. του Κων.

ΤΑ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ Ο ΛΑΘΕΜΕΝΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η τύψη είναι τό βουνό της πατρίδας μας που κρατάει τό χιόνι 6-8 μήνες και τό μοναδικό που οι αμαλές πίστες του έχουν μήκος χιλιομέτρων. Αίτημα των χιονοδρόμων που με τό υπάρχοντα χιονοδρομικά κέντρα δεν ικανοποιείται.

Είναι ίσως ο μοναδικός χώρος που όχι μόνο δεν αξιοποιήθηκε, αλλά ούτε ή μελέτη για τήν αξιοποίησή του δεν άρχισε. 'Ενώ σέ πολλά άλλα μέρη, παρ' όλο ότι ύστερούν, λειτουργούν χιονοδρομικά κέντρα.

Γιά νά τόνίσουμε τήν εγκατάληψη των φυσικών θησαυρών του Ζαγορίου αναφέρουμε τά χιονοδρομικά κέντρα τής χώρας μας με όσες πληροφορίες συγκεντρώσαμε:

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Τό κατ' έξοχον χιονοδρομικό κέντρο στήν 'Ελλάδα, είναι τού Παρνασσού. Τά άλλα είναι καταφύγια τά όποια διαθέτουν πίστα.

● ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

α) Χιονοδρομικό Κέντρο Ε.Ο.Τ. Βρίσκεται στήν βορειοανατολική πλευρά τού Παρνασσού στήν θέση φτερόλακκα. ('Υψος 1600). 'Από τήν 'Αθήνα απέχει 200 χιλ., ενώ από τήν 'Αράχωβα 27. 'Από τούς Δελφούς 33, από τήν 'Ιπεία 55 και από τήν 'Αμφικλεία 17 χιλ.

Ο δρόμος από τήν 'Αράχωβα είναι πολύ καλός και εκχινιζέται, ενώ από τήν 'Αμφικλεία δεν είναι ασφαλτοστρωμένος. Καί οι δύο δρόμοι καταλήγουν στό Πάρκιγκ τού χιονοδρομικού κέντρου, χωρητικότητας 300 ούτωςονότων. Λειτουργούν δύο τελεσιέζ τριών θέσεων, με δύσκολες πίστες. Μπορούν νά μεταφέρουν 2100 περίπου άτομα τήν ώρα.

● ΒΕΡΜΙΟ
Τρία SKI - LIFTS κοντά στήν κορυφή 'Ασούμψας σέ ύψόμετρο 1.870 μ. και άλλα δύο στή θέση Πηγάδια. 'Επίσης κοντά στό χωριό

ρα, από τά 1.600 μ. σπτά 2.200 μ. Λειτουργούν καθημερινά από 09.00 — 16.00. 'Επίσης υπάρχουν 2 σκι λίστ, με πίστες κατάλληλες για άρχαίους και μέτριους χιονοδρόμους. Λειτουργούν καθημερινά από 09.00 — 16.00.

Στήν θέση Κοντόκερδο λειτουργεί έστιατόριο για 300 άτομα (σέλφ — σέρβις). Λειτουργεί ακόμα σχολή σκι, ιατρείο και κατάστημα ένοικίας σκί.

Πληροφορίες μπορείτε νά πάρετε από τό χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, τηλ. 0234 - 22.693 και 0234 - 31692, 'Αθήνα τηλ. 3224-93.

β) Χιονοδρομικό κέντρο 'Αθηνά-Ίκού 'Ομίλου σκι. Βρίσκεται στήν θέση Γερωντόβραχος και διαθέτει τρία σκι λίστ. Λειτουργούν καθημερινά εκτός Τρίτης από 08.00 - 17.00. Χωρητικότητας 250 άτομα τήν ώρα. Πληροφορίες μπορείτε νά πάρετε στήν 'Αθήνα και στό τηλ. 6443655.

● ΠΗΛΙΟΝ

'Υπάρχει ένα Μίνι Λίφτ (MINI LIFT), στήν θέση 'Αγριόλευκες (Ψ. 1350 μ.). 'Απόσταση διαδρομής 220 μ. Λειτουργεί καθημερινά από Δεκέμβριο μέχρι 'Απρίλιο. 'Επίσης υπάρχουν δύο Τελεσιέζ (TELESIEGE) στή θέση 'Αγριόλευκες κοντά στό χωριό Χάκα και στό καταφύγιο.

Λειτουργούν από Δεκέμβριο μέχρι 'Απρίλιο καθημερινά και από Μάιο μέχρι Νοέμβριο, μόνο τό Σάββατο και τήν Κυριακή.

● ΒΕΡΜΙΟ

Τρία SKI - LIFTS κοντά στήν κορυφή 'Ασούμψας σέ ύψόμετρο 1.870 μ. και άλλα δύο στή θέση Πηγάδια. 'Επίσης κοντά στό χωριό

● ΝΕΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟ

Γρούνας Δημήτριος του 'Αν. 18
Στεργιάδης 'Ιωάν. του Κων. 15
Μανθόπουλος Κων. του Χρ. 15
Μηγουλής 'Ιωάννης του Κων. 13
Πανούσης Δημ. του Κων. 13
'Εξαρχόπουλος Χρ. του Δημ. 12
Κώστας Πέτρος του Εύαγ. 11

● ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Κοντονάσιος 'Αλέξ. του Μιλ. 22
Τόλης Γεώργιος του Δημ. 22
Κοντονάσιος Χρήστ. του Παν. 21
Κοντονάσιος Θεοφ. του Σπυρ. 18
Κασιόπουλος Σόλων του Χρυσ. 11
Μάγνης Δημ. του Γεωργίου 11
Βλάχος Παναγ. του Νικολ. 11
Μουκοβίνας Χαρ. του Λαζάρου 11

● ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Ρίξος 'Ελευθέριος του Πέτρου 26
Λοδός Παναγ. του Παύλου 26
Λοδός Γρηγ. του Νικ. 16
Μπαλατσός 'Ιωάννης του Βασ. 14
Λόζος 'Η' Μπούτσας Παντ. του Α. 12
Λοδός 'Αριστ. του Νικ. 13
Φόκος Σπυριδών του Μιλτ.

● ΝΕΓΑΔΕΣ

Σαχίνης 'Αλέξ. του Χριστ. 24
Χαρισιάδης Νικ. το. Χαρ. 24
Κολέας Γεώργ. του Δημ. 12
Κολέας Κων. του Θωμά 12
Ναυιάς 'Ιωάννης του 'Ανδρ. 12
Πολυχρονιάδης 'Ορ. του 'Αρ. 20
Βουζολής Γεώργ. του Χαρ. 14

Σέλι υπάρχει ένα TELESIEGE.

● ΚΙΣΑΒΟΣ

'Ενα SKI - LIFTS στή θέση Καναλός. Λειτουργεί Σάββατο - Κυριακή και έορτές.

● ΠΕΡΙΕΙΑ

'Ενα SKI - LIFTS στή Λάκα Περίας. Λειτουργεί τις Κυριακές.

● ΜΕΝΑΛΟΝ

Δύο SKI - LIFTS στή θέση 'Οστρακίνα, απόστασις 30 χιλ. από Τρίπολη.

● ΠΑΓΓΑΙΟΝ

'Ενα SKI - LIFTS στή θέση Κολαίς 'Ορφείας. Λειτουργεί μόνο τά Σαββατοκύριακα.

● ΔΙΡΦΥ

'Ενα SKI - LIFTS στή θέση Λερί. Λειτουργεί κάθε Κυριακή.

● ΓΡΕΒΕΝΑ

'Ενα SKI - LIFT στή θέση Βασιλίστα.

● ΒΙΤΣΙ

Δύο SKI - LIFTS στή θέση Βίγλα, Πισοδρίου. Λειτουργούν καθημερινά από 10.00 - 13.00 και από 14.00 — 18.00.

● ΤΥΜΦΗΡΟΤΟΣ

Τρία SKI - LIFTS στή θέση Σεί-τάν, χωρητικότητας 1.300 ατόμων τήν ώρα. Λειτουργούν από 09.00 — 15.30.

● ΒΡΟΝΤΟΥ

Δύο SKI - LIFTS χωρητικότητας 800 α. τήν ώρα στή θέση Λά-Λια.

● ΦΑΛΑΚΡΟΝ

Δύο SKI - LIFTS στή θέση Χορός. Λειτουργούν κάθε Κυριακή.

● ΜΕΤΣΟΒΟ

'Ενα TELESIEGE 80 θέσεων έξω από τό Μέτσοβο. Λειτουργεί καθημερινά εκτός Τετάρτης από 08.00 — 13.00 και 14.00 — 17.00.

Καράλης Παναγ. του Δημ. 15
Μολιόλας Κων. του 'Ιωάν. 10
Θεοδωράκης 'Αναστ. του Κων. 23
Κυργιάκης Γεωρ. του 'Ιωάν. 11

● ΤΕΛΕΣΙΕΛΟΒΟ

Βαγγελής Χρήσ. του 'Ηλία 61
Ράπτης Δημ. του Περικλή 45
Πάσχος 'Ανδρ. του Ηλ. 45
Βούρβος Λεων. του Θωμά 40
Γκούρης 'Αλέξ. του Νικ. 37
Πετρινός Κωνσταντίνος 46
Τάγκας Θωμάς

● ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ

Τσομπενάκης Δημ. του Εύαγ. 22
Τσομπενάκης Χαραλ. του Σωτ. 20
Τσιούρας Κλεομ. του Δημ. 20
Στάβου Χρήστος του 'Ηλία 24
Σταύρος Θεοδ. του Χρήστου 24
Μπα'Ιρακτάρης Βασ. του 'Ιωάννου 24
Καραγιάννης Κων. του Νικ.

● ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Γράμματα στὴ σύνταξη

Ἀγαπητὴ μου Κίμωνε,

Ἵως κάπως παραξενευθῆς μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια πού πέρασαν, νὰ λάβῃς γράμμα ἀπὸ ἕναν παλιό φίλο καὶ συμπολιτιστὴ πού συνυπηρέτουσαμε στὴν VIII Μεραρχία καποτε.

Ὅπως ἀντιλαμβάνεσαι εὐρίσκόμεθα εἰς πᾶς ἐπάλλξεις τῶν συνεχιζομένων ἐθνικῶν ἀγώνων.

Ὁ σκοπὸς ὅμως τῆς ἐπιστολῆς μου δὲν εἶναι νὰ γράψω διὰ τὸν ἑαυτὸν μου. Θέλω νὰ σοῦ σφίξω ἀπὸ μακριὰ τὸ χερί διὰ τοὺς δικούς σου πού συνεχίζεις ἀκόμη ἀγώνες ἀλλῆς μορφῆς τώρα, ἐξυμνώντας το ὄμορφο, τὸ ἀρχοντικό καὶ ἱακούστο Ζαγόρι προβάλλοντας τὶς ἀνάγκες τῶν κατοίκων του καὶ ἀγωνιζόμενος νὰ προσελκύσει μαζί με τοὺς καλούς συνεισφέροντες σου, τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐκκεφάλων τῆς Πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐντοπίων βουλευτῶν, διὰ τὸν παρομοιασμόν τῶν φυσικῶν καλῶν —καλυπτόμενων τῶν Ἑλβετικῶν Ἀλπεων— τῆς περιοχῆς Ζαγορίου, μία ἀληθινὴ ὁμοιογένεια Γάλλων, Γερμανῶν, καὶ Σουηδῶν τουριστῶν πού μὴ κἀνανε πέρνουν στὸ ὄμορφο καὶ δροσερὸ Βρυσσχωριό.

Εὐχομαι τὸσον ἐγὼ ὅσον καὶ ἡ Ζαγορία σύζυγός μου ὅπως ἐξυμνήσουν κάποτε οἱ κύριοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ μεγαλοκτίτες... τῆς ἡμετέρας διὰ νὰ ἐνδιαφερθοῦν διὰ τὶς καλὲς συνδέσεις τοῦ Ζαγορίου, καὶ ὁλοκληρῶς τῆς ἡμετέρας. Συνεχίστε τὸν ὁραὶό σας ἀγῶνα.

Τελειώνοντας σὲ παρακαλῶ Κίμωνε

Ἡ ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΒΡΥΣΣΧΩΡΙ-ΠΑΔΕΣ

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων μας Βρυσσχωρίου - Ἠλιοχωρίου, Σκαμνελίου, Τραπεζοῦ καὶ τῶν κοινοτήτων Κονίτης Ἀρμάτων, Ἐλευθερίου, Διστράτου, Πάδων καὶ Παλαιοσελίου ἐστεῖλαν ὑπόμνημα πρὸς τὸν Νομάρχην κ. Χρήστον Μαρτίνην καὶ ἐπισημαίνουν τὴ σημασίαν τῆς ὁδικῆς συνδέσεως τοῦ Ζαγορίου μετὰ τὴν Κόνιτη.

Στὸ ὑπόμνημα ἀναφέρονται μετὰ ἐξ ἄλλων καὶ τὰ παρακάτω:

Ἡ ἐπέκτασις τῆς ὁδοῦ ταύτης πρὸς τὴν Λάκκην Ἀΐου, εἶναι ἐκτεκρινμένη ἡδὴ καὶ ἡ μελέτῃ ἐτοιμῇ, τὸ δὲ ἰσοβαρὸν τεχνικὸν ἔργον, ἡ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἀΐου, δυναμικότητος φορτίου 50 τόνων, εἶναι ἤδη κατασκευασμένη.

Αἱ ἀναφερόμεναι ἐννεα Κοινότητες πῶν δύο ὁρίων περιοχῶν, αἱ ὁποῖαι ἀλληλοσυντηροῦνται μὲν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἐπαφὴν, ἐνεκα ἐλλείψεως συγκοινωνίας, ὑποβάλλουν τὴν παρακλήσιν, ὅπως συνεχισθῇ ἡ διάνοιξις τοῦ ὑπολοίπου τμήματος τῆς ἐν λόγω 25ης Ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ, ἀπὸ τοῦ Βρυσσχωρίου μέχρι τοῦ ὁρίου τῶν Παλαιοσελίου—

να νὰ μᾶς ἐγγράψῃς συνδρομητὰς στὴν ὠραία Ζαγοριακὴ ἐφημερίδα τὸ «Ζαγόρι μᾶς» εὐχόμενοι ὑγίαν καὶ ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ἔργο σας.

Σὰς χαίρετους ἀπὸ τὴν μακρινὴ Ἀμερικὴ
Με πολὺ ἀγάπην
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΙ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΙΓΚΑ

Ἀγαπητὴ κ. Διευθυντὰ,

Κατάγομαι ἀπὸ τὸ μικρὸ καὶ ὁμορφὸ Κουκούλι - Ζαγορίου πού σὲ ἡλικία 1½ μηνῶν μετὰ τὴν ἡμετέραν ἐνὸς θεοῦ μου (ἀδελφὸς τῆς).

Ἡ ἀείμνηστη Μητέρα μου πάντοτε μοῦ ἔλεγε τὰ καλὸτερα λόγια γιὰ τὸ χωριὸ μου καὶ διὰ τὴν ἀρχοντίαν τῶν Ζαγοριῶν.

Μεγάλωσα μὲν μετὰ τὴν ἡθῆ, ἐθίμα καὶ τὶς Ἀμερικανικὰς συνήθειες, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην διὰ τὴν Πατρίδα μας Ἑλλάδα καὶ ἰδιαίτερα τὸ χωριὸ μου.

Ἔτσι μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία δύο φορές νὰ τὸ ἐπισκεφθῶ 1971 καὶ 1974 μαζί μετὰ τὴν ἐξ Ἀσπαραγγῶν σύζυγόν μου Θέκλαν καὶ τὴν μεγάλην θυγατέρα καὶ νὰ θαυμάσω τὴν ὁμορφίαν του, νὰ ἀναπνεύσωμε τὸν καθαρὸ ἀέρα του καὶ νὰ πνιθῶμεν τὰ κρῦα νερά του.

Θέλω νὰ συγχωρῶ ὅλους σας διὰ τὴν ὠραίαν προβολὴν τοῦ Ζαγορίου καὶ μὴ καὶ ἰδιαίτερα νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη διδάσκαλόν μου χωριῶν κ. Κων. Λαζαρίδην πού τὸ ἔχει τόσο ὁμορφὰ ἐξυμνήσει.

Με πολλὴν ἐκτίμησιν
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΦΟΥΡΚΑΣ

Πάδων ἐναντὶ χωριῶν καὶ συνδεθὼν οὕτω ἡ περιφέρεια Ζαγορίου μετὰ τῆς Λάκκας Ἀΐου περιφέρειας Κονίτης.

Διὰ τὴν συνδέσιν ταύτης ἐξηγητοῦνται:

1) Αἱ ἐπιβατικαὶ κ.λ.π. ἀνάγκαι τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν τῆς Λάκκας Ἀΐου καὶ Ζαγορίου τοιούτων, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ μεταβῶν, οἱ μὲν πρῶτοι εἰς Ἰωάννινα, οἱ δὲ δεύτεροι εἰς Κόνιτην εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ πραγματοποιήσων ὁλοκληρὸν κύκλον μὲσω Κονίτης καὶ Ζαγορίου ἐνὺ διὰ τῆς 25ης ὁδοῦ, μὲσω Ζαγορίου θὰ συμπεριληφθῇ ἡ διαδρομὴ τουλάχιστον κατὰ 40 χιλιόμετρα, κατὰ μέσον ὁδόν.

2) Αὐτομάτως διανοίγεται ἡ ἐπικοινωνία Ζαγορίου μετὰ τὴν Δυτικὴν Μικεδοῦνιαν, διότι ὑπάρχει ἤδη ἐν λειτουργίᾳ ὁδὸς συνδέουσα τὸ Διστράτον - Λάκκας μετὰ τὴν Γρεβνὰ.

3) Ἡ ὁδὸς αὕτη, ὁλοκληρωμένη, θὰ ἀποτελέσῃ σημαντικὸν παράγοντα Τουριστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Νομού, διότι θὰ σχηματίσῃ κύκλωμα περὶ τὸν ὁρίων ὁγκὸν τῆς Τύμφης, ἡ ὁποία προσφέρει ἀνεπανάληπτα ἀξιοθέατα φυσικὰ στοιχεῖα.

ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΣΤΟ ΓΥΦΤΟΚΑΜΠΟ

Ὁ Μορφωτικὸς καὶ Ὁρειβατικὸς Σύλλογος Βρυσσχωρίου ἐστειλε στὶς 6 Ὀκτωβρίου τὸ παρακάτω ἔγγραφο στὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας:

Συνέχεια τοῦ ἀπὸ 7-7-1982 ὑπομνήματός μας καὶ σὲ ἀπάντησιν τῶν μετὰ ἀριθμούς πρωτ. 16101/28-8-1982 καὶ 10917/2-9-1982 ἐγγράφων τῶν Δ/νση Ἐσωτερικοῦ - Τμήμ. Τοπ. Συν/σεως καὶ Δ/νση Τεχν. Ὑπηρεσιῶν Νομαρχίας Ἰωαννίνων, σὰς γνωρίζουμε τὰ ἑξῆς:

Α) Ὅσον ἀφορὰ τὴ διάνοιξιν (γιατὶ γιὰ διάνοιξιν μιλούσαμε στὸ ὑπόμνημά μας) τοῦ δρόμου ἀπὸ Βρυσσχωρίου - Πάδες, ἀπόστασις 20 χλμ. εἰχαμε ἐκφράσει τὴν εὐχὴ νὰ βρεθῶν οἱ ἀνάλογες πιστώσεις, γιὰ τὴν ἐννοση τῶν δύο γενοικίων περιοχῶν καὶ εἰχαμε διατυπώσῃ με λεπτομέρεια τὰ ὁφέλη αὐτῆς τῆς ἐννοσης, ἡ ὁποία εἶναι πόθος καὶ κινήσις ὅλων τῶν χωριῶν τῆς Λάκκας Ἀΐου.

Περὶ μὲν περισσώτερη κατανόησις καὶ ἐνδιαφέρον ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας μὲσω τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν παραγόντων καὶ ὅχι νὰ μᾶς παραπέμπουν σὲ «ἐξέτασεις» καὶ «ἐντάξεις» σὲ «Ἐθνικὰ προγράμματα» μετὰ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι δὲν μπορεῖ ν' ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ τὰ περιφερειακά προγράμματα.

Σὲ ἀπάντησιν προτείνουμε: Νὰ δοθῇ μία πίστωση τῆς τάξης τῶν 10.000.000 δρχ. σὺν πρῶτῃ φάσῃ καὶ ἰσχυρὴ συνέχεια ἀφ' οὗ ἐξαντληθῇ νὰ δοθῇ νέα κ.ο.κ. μέχρι νὰ γίνῃ ἡ διάνοιξις, ἀφ' οὗ δὲν μπορεῖ ν' ἀντιμετωπισθῇ μὴ φορὰ ὅλη ἡ δαπάνη. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀναφέρουμε ὅτι ἡ γέφυρα Ἀΐου ἔχει κατασκευασθῇ πρὶν ἀπὸ χρόνια καὶ ἐστὶ μὴ μὲν μεγάλη δαπάνη θ' ἀποφευχθῇ.

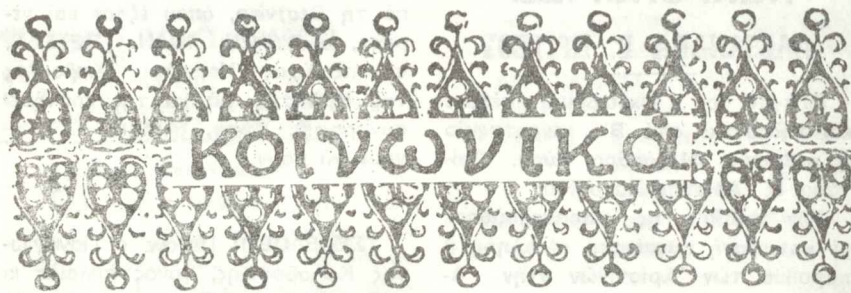
Νομίζουμε ὅτι ἡ λύσις πού προτείνουμε θὰ βρεῖ ἀναπόκρισιν, γιατί καὶ λογικὴ εἶναι καὶ δὲν ἐπιβαρύνει

Ἐπίσης θὰ ὁδηγῇ πρὸς τὰς Τουριστικὰς ἐγκαταστάσεις Βασιλίστας, Διστράτου αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀξιοθαύμαστοι. Ἦτοι ὁ ἐπισκεπτής, ἐκκινῶν ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα, διὰ τῆς 25ης ὁδοῦ θὰ διασχίξῃ τὸ Ζαγόριον, θὰ διέλθῃ διὰ τῶν χωριῶν τῆς Λάκκας, καὶ διὰ τῆς Κονίτης καὶ τοῦ ποταμοῦ Βοῦδομάτης θὰ ἐπανακάμπτῃ εἰς Ἰωάννινα μετὰ μίαν διαδρομὴν πλυσισυμπίπτει εἰς ἐντυπωσιασμούς.

4) Λόγῳ στρατιωτικῇ δ' οὐς ἡ Στρατιωτικὴ Ὑπηρεσία συνηγορεῖ διὰ τὴν σύνδεσιν.

5) Θὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ὑπάρχοντος δασικοῦ πλοῦτου Διστράτου - Ἀρμάτων - Πάδων - Παλαιοσελίου - Ἐλευθερίου - Τραπεζοῦ - Σκαμνελίου - Ἠλιοχωρίου - Βρυσσχωρίου. Εἰμὲθα βέβαιον, κ. Νομάρχην ὅτι τὸ ἐν λόγω ἔργον θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὁρίου μέχρι τοῦδε νὰ εἴχῃ ἐκτελεσθῇ ἡ δαπάνη τῆς Δημοκρατικῆς, Κοινωνικῆς καὶ Τουριστικῆς ὠφελείας.

Β) Στὸ δεύτερον σκέλος τοῦ ὑπομνήματος, τὸ ὁποῖο θεωροῦμε καὶ τὸ πὸ σοβαρὸ καὶ καυτὸ γιὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν τριῶν χωριῶν Βρυσσχωρίου - Ἠλιοχωρίου - Λαΐδας, εἰχαμε ζητήσει νὰ συνεχιστοῦν οἱ ἐργασίαι τῆς παραπέρα ἀσφαλτοστρώσεως ἀπὸ Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου, ἀπόστασις 18 χλμ. Ἐπειδὴ ἡ ἐπάντησις περιλαμβάνει γενικότητες καὶ φαίνεται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετακινῶνται καὶ φαινέται στὰ ὅσα γιὰ κλείσιν τῆς ὑπόθεσης, χωρὶς νὰ γίνῃ, ἐπὶ καὶ τυπικῶς, ἕνας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῆς ὅλης δαπάνης γιὰ τὸ συγκεκριμένον τμήμα τοῦ δρόμου (Σκαμνέλι - Βρυσσχωρίου), πού εἶναι καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρτηρία τοῦ δασικοῦ δικτύου, ἀπὸ τὸν ὁπο



ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΛΑΪΣΤΑ: Οἱ κκ. Μιχάλης καὶ Ἐλένη Παπαθαμασίτου ἔγιναν γονεῖς χαριτωμένου ἀγοριού.
— Ἰνὰ τοὺς ζήσει.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Ἀρραβωνιάστηκαν ἡ Κούλα Βασιλ. Χρηστάκου καὶ ὁ Λεωτέρης Κιαρβούνης. Κάθε εὐτυχία στοὺς ἀρραβωνιασμένους καὶ καλὰ τοὺς σπένει.

Ε.Γ.

ΛΑΪΣΤΑ: Ὁ γιατρός Νίκος Παναγιώτης Τζαμπόπουρας καὶ ἡ Χημικός Νίκη Χαρίλ. Κομποδήμου ἀπὸ τὸ Καπέσοβο, ἔγγονή τοῦ συνεργάτη μας Εὐρ. Γιαννινοῦ, ἀρραβωνιάστηκαν.
— Τὰ πιὸ θερμὰ μας συγχαρητήρια στοὺς ἀρραβωνιασμένους καὶ στίς οἰκογένειές τους.

«Τὸ Ζαγόρι μας»

ΓΑΜΟΙ

ΛΑΪΣΤΑ: Στις 24 Ὀκτώβρη ἔγιναν στὸν Ἱερό Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλεούσης Ἰωαννίνων οἱ γάμοι τοῦ συγχωριανοῦ μας Ἰωάννου Καρπούζη καὶ τῆς Ἀρετῆς Ράπτη.
— Τοὺς εὐχόμεστε νὰ ζήσουν.

ΒΟΒΟΥΣΑ: Ἐγιναν στίς 14 Νοεμβρίου στὴ Μητρόπολη Ἰωαννίνων οἱ γάμοι τῆς συγχωριανῆς μας Ἀντιγόνης Φερδ. Βραζιλιούλη μετὰ τὸν Κώστα Σκάτρη.
— Νὰ ζήσουν εὐτυχισμένα.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Παντρεύτηκαν στὰ Γιάννινα ἡ Χρυσάνθη Κων. Πετρινοῦ καὶ ὁ Μπαμπῆς Εὐθυμίου.
— Στὸ νέο ζευγάρι κάθε εὐτυχία.
Ε.Γ.

ΛΑΪΣΤΑ: Ἐγιναν στὴν Ἀθήνα οἱ γάμοι τῆς συγχωριανῆς μας Τουλῆς Γεωργίου Νούση, μετὰ τὸν Παναγιώτη Θεοδωρόπουλο ἔμπορο ἐξ Ἀθηνῶν. Οἱ νεόνυμφοι ἀπιστρέφοντες ἀπὸ τὸ γαμήλιο ταξίδι στὴν Κέρκυρα, ἐπεσκέφθησαν καὶ τὴν Λάισσα.
— Τοὺς εὐχόμεθα ζωὴ εὐτυχισμένη.

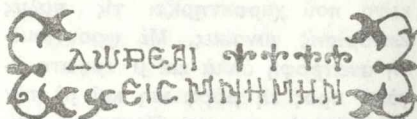
Οἰκογένειαι:
Γεωργίου καὶ Δημητρίου Νούση

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΑΡΙΣΤΗ: Πέθανε καὶ κηδεύτηκε ἀπὸ χωριὸ μας ἡ Ζάνκα Νικ. Κυριατοῦ.

Πέθανε καὶ κηδεύτηκε στὴν Ἀθήνα ὡς περὶ ἀπὸ πολυήμερο χαροπὰ-λαιμία ἡ Ἀλεξάνδρα Εὐαγ. Πρίτσου.
σ.

ΛΑΪΣΤΑ: Πέθανε καὶ κηδεύτηκε στὴ Δράμα ἡ Σουλτάνα Ι. Καρανίκα — Πριμικήρη 87 χρονῶν.
— Θερμὰ συλλυπητήρια.



● **Γιὰ ἐνίσχυση τῶν σκοπῶν τῆς ἐφημερίδας μας**

★ **Η Κ. ΣΟΦΙΑ ΒΑΤΖΙΑ** προσφέρει στὴ μνήμη τοῦ **ΓΙΑΓΚΟΥ ΠΚΟΥΖΓΚΟΥΛΑ** τὸ ποσό τῶν **ΤΡΙΩΝ ΧΙΛΙΑΔΩΝ** δραχμῶν.

★ **Η Κ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ - ΜΠΟΥΝΑ** μᾶς ἔστειλε γιὰ τὴ μνήμη τῆς νονᾶς τῆς **ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ ΚΑΣΣΟΥ** δραχμὲς **ΧΙΛΙΕΣ**.

● **Ἡ Σ.Ε. τοὺς εὐχαριστεῖ.**

ΑΡΙΣΤΗ: Πέθανε καὶ κηδεύτηκε ἀπὸ Δολιανά ὁ καθηγητὴς γυμναστικῆς Μάνθος Ματθαίου.

Ἀνθρώπος μετὰ κατανόηση καὶ καλοσύνη, ὀνομαστικὸς γλεντζές, φίλος τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ τῶν παραδόσεων.

Ἡ παρὰ τὰ «Τακούτσια» ποὺ τόσο ἀγαποῦσε συλλυποῦνται τοὺς συγγενεῖς τοῦ καὶ εὐχόνται νὰ εἶναι αἰώνια ἡ μνήμη τοῦ.

Κώστας Καψάλης

Ἐξῆσε ἐνενήντηα χρόνια ἡ Ἀσπράν γελοῦσσα Ἀνθίτσα Λιῶτου καὶ στίς 7 πρὶν. τῇ θάψανε ἀπὸ χωριὸ τῆς. Δὲν ἦταν τυπικὰ τὰ συλλυπητήρια καὶ τὰ ἐγκώμια ποὺ ἀκούστηκαν, ἔρχονταν ἀπὸ βαθειὰ ἐκτίμηση πρὸς τὴ νεκρὴ γυναῖκα ποὺ ποτὲ δὲν ἀκούστηκε νὰ ξεστομίζει ἄλλο ἀπὸ μελάνια λόγια καὶ ποὺ τὸ χέρι τῆς ἀσπαιμάτῃται ἀφῆνε — ὅπου κοινωνικὴ ἢ ἰδιωτικὴ ἀνάγκη τὸ καλοῦσε — ἀθόρυβα τὸν ὀβολό τῆς. Ἡ μνήμη τοῦ ἡθους τῆς ἀς παραδειγματίζει καὶ ἡ καλοσύνη τῆς ἀς ἐξακολουθεῖ νὰ ραίνει τὸ χωριὸ τῆς καὶ ἀπὸ κάποια γωνιά τοῦ Παράδεισου ποὺ δίκαια θὰ κατέχει.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Οἱ ὑποψήφιοι σύμβουλοι τοῦ Συνδυασμοῦ «**ΝΕΑ ΛΑΪΣΤΑ**», εὐχαριστοῦν θερμὰ, ὅσους μετὰ τὴν ψήφο τους καὶ τὴν πολίτιμη βοήθειά τους τοὺς τίμησαν ὥστε νὰ διακριθῶν κατά τὶς ἐκλογὲς τῆς 17 Ὀκτωβρίου.
Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδυασμοῦ **ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Κ. ΠΟΛΛΑΣ**

★

Θερμότερα εὐχαριστῶ τοὺς ἀγαπητοὺς συγχωριανούς μου γιὰ τὴν ψήφο τους μετὰ ἐπανεξελέξαν πρὸ ἐδρου τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδας.

ὑπόσχομαι δὲ ὅτι τόσο ἐγὼ ὅσο καὶ οἱ ἀγαπητοὶ μου κοινοτικοὶ σύμβουλοι θὰ συνεχίσουμε ἀδελφομένοι νὰ καταβάλουμε κάθε προσπάθεια γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν εὐημερία τῆς Μπαγίας μας, φυσικοῦ Κέντρου τοῦ Ζαγορίου.

Ἰδιαίτερα εὐχαριστοῦμε ὅσους μᾶς ἦλθαν ἀπὸ τὶς διάφορες πόλεις γιὰ νὰ ἐνισχύσουν μετὰ τὴν ψήφο τους τὴ θέλησή μας γιὰ ἐργασία.

Μετὰ πατριωτικὴ ἀγάπη
ΑΠΑΠΙΟΣ ΤΟΛΗΣ

Πρόεδρος Κοινότητας Κήπων

★

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΒΟΥΣΑ

● Νεκρὴς κατὰ τὶς ἐκλογὲς τῆς 17 Ὀκτωβρίου βγήκε ὁ συνδυασμὸς τοῦ Ἀλέκου Δρούγια.

Εὐχόμεστε ὁ νέος πρόεδρος νὰ μοιάσει καὶ νὰ ξεπεράσει τὸν ἀκουραστὸ θεῖο του Χρόνη ποὺ θὰ διαδεχθεῖ.

● Ἡ γέφυρα τῆς Τσίπιανης (41ος ἐπαρχιακὸς δρόμος) ἐπάθε ρωγμὲς ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς παλῆς γέφυρας καὶ παρακαλοῦμε τοὺς ἀρμόδιους νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν ἐπισκευή των.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΑΣΙΟΣ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Ὁ Στρατηγὸς Διτῆς VIII Μερarchίας **Δαβέτας Νικ.** συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του καὶ μετὰ τὸν συμπατριώτη Φωκίωνα Καψάλη ἐπισκέφθηκε μερικὰ ἀπὸ τὰ χωριά μας.

Στοὺς Κήπους εἰδικὰ τὸ λαογραφικὸ μουσεῖο τοῦ προέδρου **Τόλη Ἀγάπιο**, ὁ δὲ ἱστορικὸς - λαογράφος κ. Κων. Λαζαρίδης τοὺς μίλησε γιὰ τὸ Ζαγοριεῖο πολιτισμὸ.

Στὶς **Ναγᾶδες** ὁ αἰδ. **Παπατάκης** ξεναγήσε τὸ στρατηγὸ καὶ τὴν οἰκογένειά του στὸν ἱστορικὸ τρισηπόστατο ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Στοὺς Ἀσπραγγέλους ὁ **Λογοτέχνης κ. Φρίξος Τζιόβας** τοὺς ἐνημέρωσε γιὰ τὴ σύγχρονη ἱστορία τῆς πατρίδας μας καὶ τὰ προβλήματα τῆς.

Ὁ Στρατηγὸς ἐντυπωσιάστηκε ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ καὶ πολιτιστικὴ δομὴ τοῦ Ζαγορίου καὶ προσφέρθηκε νὰ βοηθήσει κατὰ τὸ δυνατόν ἰδιαίτερα στὴν ἀνάγερση τοῦ Μνημεῖου τῆς Ζαγοριᾶς Γυναίκας τοῦ 1940.



2.000 ΔΡΧ.

Κράλιος Κωνσταντῖνος
Μουζᾶς Ἀθανάσιος
Σβώλος Σάββας
Φερούκας Κων. Δημήτριος
Φλώρος Ἀρ. Ἀχιλλέας

1.500 ΔΡΧ.

Ἀναστασιάδου Εὐδ. Ἐλένη
Ἀναστασιάδου Εὐδ. Σαφῶ
Γιαννινοῦ Περ. Γιάννης
Κανισπάθης Α. Φώτιος
Στολίγκας Χρ. Βασίλειος
Τσακαλίδης Δ. Θεόδωρος
Χριστοδούλου Δημ. Μιχάλης

1.000 ΔΡΧ.

Δεβελέγκας Στυλιανός
Διῆλια Εὐδοκία
Καπὰ Ἰωάν. Νινέτα
Καραλῆς Μ. Γεώργιος
Λεοντίδης Α. Βασίλειος
Μπούλτης Στ. Γεώργιος
Παπαῖ Ἰωάννου Εὐάγγελος
Ρωμανέλης Γεωρ. Ἰωάννης
Συκιώτης Ἀρ. Σταύρος
Στάρας Γρ. Κλέαρχος
Τζαβάρᾶ Ἀν. Ἀνθούλα
Τολιδῆ Μ. Θάλεια
Τόλης Ἀγάπιος
Τσουμάνης Ν. Γεώργιος
Φλώρος Ἀχ. Ἀριστείδης

800 ΔΡΧ.

Γκούβης Ν. Χρήστος

600 ΔΡΧ.

Ζωίδου Ν. Ἀλεξάνδρα
Σπαθάκης Ἀρισ. Χαρίλαος

500 ΔΡΧ.

Βασδέκης Γρ. Παῦλος
Δημακόπουλος Β. Δημήτριος
Δριγκοπούλου Ἰωάννα
Θεμελῆς Κων. Εὐριπίδης
Ζώης Γεωρ. Σωτήριος
Καλῆς Ν. Κων/νος
Καπετάνιος Γεωρ. Δημήτριος
Καψάλης Δημ. Κων/νος
Κουμπάρος Φωκίων
Κουγᾶβος Ἀντωνῖνος
Κώστας Α. Ἀριστομένης
Μανέκα Θωμαῖτσα
Ματσίκας Πρ. Πέτρος
Μαργιόλης Δημήτριος
Μουδοπούλου Θωμ. Νεοκλής
Μπουρογιάννη Στέλλα
Παπαῖ Ἰωάννου Σταύρος
Παπαχρήστου Χρ. Εὐσέβεια
Σκοκίδης Κ. Κρίτων
Σκοκίδου Κων. Εἰρήνη
Τζόμος Χρ. Παναγιώτης
Τραγοῦλιας Νικ. Ἀνδρέας
Τσομίδης Κων. Νικόλαος
Τσορτὸς Κων/νος
Φατέσιος Κων/νος
Χαχᾶς Γεωργ. Σπυριδών